

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 48 nummer 1
11 oktober 2021
tweewekelijks blad
erkeningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

bpost

PB-PP B-02817
BELGIË/NL - BELGIQUE

Plots wordt je Toledo geblokkeerd

KVHV-voorzitter over het doopcharter

KU Leuven is dierproevenkampioen

24 urenloop herleeft

Maar geraak je wel binnen?

Hoofdredacteur Tijs Keukeleire **Redactiesecretaris** Jan Costers **Eindredacteur** Marie Coppens **Redacteur beeld** Miette, Anastasia Arnhold **Redacteur opinie** Basil Claeys **Redacteur onderwijs** Elien Stouten **Redacteur sociaal** Jasper Snoeys **Redacteur student** Manon Cools **Redacteur internationaal** Arno Faggio Del Giglio **Redacteur cultuur** Lisa De Witte **Redacteur onderzoek** Sjereno Cörvers **Redacteur KU Leugen** Kasper Nollet **Verantwoordelijke navraag** Wolf France **Verantwoordelijke evenementen en groepsgevoel en welzijn** Lore Meesters, Elise Nizette **Verantwoordelijke Instagram** Jolien Vandoorne

Eindredactie Sjereno 'Adamskostuum' Corvers, Tijs 'de backend' Keukeleire, Marie 'tarantula' Coppens, Jasper 'Bart De Wever in Romeins gladiator kostuum op een brooddoos' Snoeys, Lisa 'Rory Gilmore (en dito ijver om voor school te werken)' De Witte, Simen Verberckmoes, Daan 'Armin Laschet' Delespaul, Arno 'Een pizza Hawaiï' Faggio Del Giglio, Wolf 'Fietslichtjespolitieagent' France, Elien Stouten, Florelien 'Het gat in de begroting' Soete, Vincent De Vocht, Joanna 'Bumba' Wils, Lore Meesters, Anastasia 'Ik zie er eng genoeg uit' Arnhold, Kasper 'Een onesie in de gedaante van Marc Hooghe' Nollet, Jolien Vandoorne, Thomas Maes, Manon 'Bonnie! (op zoek naar Clyde)' Cools, Jan Costers, Pascal Beyer, De Echte Miette 'Niels Debadstader' Thieren **Vormgeving** Jan Costers **Cover** Miette **Schrijvers** Tuur Bries, Tijs Keukeleire, Elien Stouten, Kasper Nollet, Simon 'Luc Sels (eigen mailschrijftool fopartikel inclusief)' Tibo, Jasper Snoeys, Wolf France, Jasper Roorda, Arno Faggio Del Giglio, Elena Amore, Manon Cools, Marjolein Petit, Tijs Keukeleire, Laura Laman, France Schils, Viktor Flamand, Simen Verberckmoes, Thomas Vervoort, Lisa De Witte, Tuur Bries, Marie Coppens, Yarne Puts, Sjereno Cörvers, Justin 'Marc Van Ranst' Vandenbossche, Basil Claeys, Daan Delespaul **Illustratoren** Toon Schauvliege, Celine Vandeweghe, Célia Delandmeter, Gaëlle Delandmeter, Charlotte 'Ghostbuster' Van Gucht, Anastasia Arnhold **Fotografen** Miette, Heike '2 uur slaap voor een op en top zombielook' Ostijn, Thomas Vervoort, Florelien Soete, Elien 'Dirk De Wachter met nog langere nagels en nog lager haar' D'Hoore, Viktor Flamand, Elise Nizette, Bavo 'een masker van Prof. Pieter Adriaens, aka Vladdi' Nys **Beeldpagina** Miette, Anastasia Arnhold **KU Leugen** Kasper Nollet, Simon Tibo, Pascal Beyer, Alon 'Guy Fieri' Nudler, Jonas Gilliams

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.
Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze online redactievergadering op donderdag om 20u, bezoek onze Facebookgroep of stuur een berichtje naar veto@veto.be en beantwoord de vraag: 'Wat is het ideale Halloweenkostuum?'

dossier

Suicide Squad kijken? KU Leuven kan je Toledo blokkeren [4-5](#)

student

24 urenloop gaat door met een beperkte capaciteit [6](#)

De 24 urenloop begint met een vrouwenronde [7](#)

Zo win je de 24 urenloop [8](#)

KVHV-praeses: 'Ik zie niet hoe het charter relevant is voor ons' [14](#)

onderwijs

Wanneer de KU Leuven punten krijgt: de instellingsreview [10-11](#)

Gebrek aan STEM'ers leidt tot een onverzadigde arbeidsmarkt [12-13](#)

De interuniversitaire samenwerking is een verhaal van ups en downs [16-17](#)

sociaal

Na tien jaar eindelijk leerstoel 'Alcohol en Jongeren' [15](#)

opinie

De scriptie als standpunt: Populisme door asociaal klimaatbeleid [18](#)

Splinter: Poëzie is niet enkel voor romantici [33](#)

internationaal

Reportage: De Erasmussers zijn weer talrijk neergestreken in Leuven [22-23](#)

Diplomaverdrag tussen Benelux en Baltische staten [24](#)

navraag
 Oud-politica Vera
 34-37 Dua

onderzoek

Thesis- en onderzoekstips [25](#)

Aantal dierproeven aan de KU Leuven is weer gestegen [26-27](#)

ook dat nog

Sjarels crypto [19](#)

Beeldpagina [20-21](#)

KU Leugen [38-39](#)

cultuur

De balans van vijftientig jaar Afrika Filmfestival [28-29](#)

Cultip [29-30](#)

Theaterstudenten nemen heft in eigen handen tijdens de pandemie [30-31](#)

Nieuwe writer-in-residence Annelies Verbeke [32](#)

EDITORIAAL

Wie bewaakt de bewakers?

Het moet je maar eens overkomen: plots is je Toledo-account geblokkeerd en kan je op geen enkel systeem meer van de KU Leuven. Je hebt geen enkele waarschuwing gekregen. Het academiejaar is nog maar net begonnen. Je moet weten waar je les hebt en je ISP moet worden ingevuld, maar je geraakt niet eens aan je studentenmail.

Dat overkwam een student die aan *Veto* zijn verhaal deed. Na een telefoontje naar de ICTS-dienst van de KU Leuven bleek de oorzaak van de *block* de aanwezigheid van 'verdachte bestanden' op zijn pc, die werden opgespoord door 'externe firma's'. Meer uitleg kreeg de student niet.

Grote onafhankelijke advocatenbureaus maken jacht op copyrightschendingen online. Dat zijn de 'externe firma's' waarover ICTS spreekt. Ze verzamelen de IP-adressen van gebruikersverbruikers die bijvoorbeeld illegaal films downloaden. Dat gebeurt vaak in opdracht van de grote productiehuizen die de films in kwestie produceren.

Maar hun methoden zijn dubieus: IP-adressen zijn persoonsgegevens, vallen onder de GDPR-regelgeving en mogen absoluut niet verwerkt worden zonder geldige grond. Enkel de politie mag proactief misbruik opsporen op zo'n manier. Onafhankelijke bureaus hebben daar een geldig mandaat voor nodig.

De KU Leuven mag bijgevolg niet zomaar iemand blokkeren op basis van zulke schadeclaims, maar moet eerst een dossier opstarten, de claim verifiëren en bovendien ook haar gebruikers eerst een waarschuwing geven. Zo staat het in haar ei-

gen gedragslijn beschreven.

'Het zal om een kleine vergissing gaan', horen we bij ICTS. Maar kleine fouten kunnen grote gevolgen hebben. Een meer voorzichtige houding van de universiteit tegenover de bureaus is aangewezen. Het beleid moet beter gestroomlijnd worden en de slordigheden moeten eruit.

Privacy is een kostbaar goed, een grondrecht, maar de realiteit is dat niet iedere burger voldoende gewaardijnd is met de juiste kennis en vaardigheden om dat recht af te dwingen.

Wie kijkt er dan op toe dat de personen die wél die vaardigheid hebben, hun kennis niet misbruiken? Wie waakt erover dat onafhankelijke advocatenbureaus zich niet in juridisch grijs gebied begeven om aan hun daders te komen?

Studenten moeten hun eigen bewakers zijn. Privacy moet hoger op de agenda bij alle beleidsmakers, ook bij onze alma mater. Bij deze een oproep: verhef je stem. Wees voorzichtig op het internet, stel de gebruiksregels van grote bedrijven in vraag en laat geen enkele melding om cookie-toestemming zomaar passeren.

Ondertussen zal ook *Veto* op post staan: hoe klein de fouten ook mogen zijn en ongeacht wie ze gemaakt heeft, wij horen graag je verhaal. Men mag ons verwachten. ☺

Kasper Nollet is redacteur KU Leugen. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

CARTOON VAN DE WEEK

door [Charlotte Van Gucht](#)

Suicide Squad kijken? KU Leuven kan je Toledo blokkeren

Grote advocatenkantoren maken jacht op copyrightschendingen en kloppen aan bij internetproviders met schadeclaims. Hun werkwijze is dubieus, het gevolg dat de KU Leuven eraan geeft is dat ook.

door [Kasper Nollet](#) en [Simon Tibo](#)

Een student die anoniem wenst te blijven doet aan *Veto* zijn verhaal. Hij had nog nooit een waarschuwing of iets dergelijks ontvangen, maar plots was zijn Toledo geblokkeerd. Dat zonder verdere uitleg over het hoe, wat en waarom. Een telefoontje naar het ICTS-servicepunt enkele dagen later zou voor uitleg moeten zorgen.

Daar wist men te vertellen dat de *block* gebeurde omwille van 'illegale bestanden' op zijn apparaten: 'Die (*telefoniste van ICTS, red.*) zei dat het waarschijnlijk om *torrents* ging op mijn laptop... En zij wisten dat op een of andere manier.' Melding van die bestanden en de vraag om te blokkeren zou er gekomen zijn van een 'externe firma'.

Grote externe advocatenkantoren

Het betreft hier onafhankelijke advocatenbureaus, vertelt ICTS-directeur Annemie Depuydt: 'Grote externe advocatenkantoren maken jacht op het illegaal downloaden of distribueren van door copyright beschermd materiaal.' Vaak gaan deze kantoren op sites zoals *The Pirate Bay* IP-adressen ophalen van downloaders. Dat kan omdat het *peer-to-peernetwerken* betreft.

'Dit is pure waanzin'

[Matthias Dobbelaere-Welvaert, jurist en privacy-expert](#)

Computerwetenschapper Jeroen Baert geeft meer toelichting bij wat het begrip *peer-to-peer* juist is: 'Bij het *peer-to-peer* delen worden de IP-adressen van *peers* die een stukje bestand willen uploaden of downloaden met elkaar gedeeld. Dat is nodig om elkaar te vinden. Iedereen kan zich dus aan die "wolk van vragende partijen" toevoegen en de IP-adressen noteren.'

Maar wanneer men een IP-adres heeft, heeft men nog geen naam. Daarvoor moeten de advocatenbureaus aankloppen bij de provider aan wie

het IP-adres gelinkt is. In dit geval: campusroam en eduroam, de netwerken uitgebaat door de KU Leuven op de campus en in KU Leuven-koten. Daar kloppen ze aan met de boodschap dat de gebruiker die aan het IP-adres gelinkt is zich schuldig maakt aan illegale downloads.

Wanneer zo'n claim binnenkomt, gaat de KU Leuven ermee aan de slag. Er wordt een waarschuwing uitgestuurd en wanneer die genegeerd wordt, kan een gebruiker geblokkeerd worden. 'We kunnen dit ook niet negeren', aldus Depuydt. Identiteiten van gebruikers worden echter nooit gedeeld, en het netwerk wordt er ook niet proactief op gecontroleerd.

Een groeiende wereld

Maar op de vraag wie dan precies komt aankloppen bij de universiteit met dergelijke aanspraken komt tot tweemaal toe geen duidelijk antwoord. Dat 'de klachten van alle kanten komen' en dat het een 'groeiende wereld' betreft, is het enige dat we horen.

'In principe mogen advocatenbureaus niet proactief speuren, maar dat is juridisch grijs, en daar maken ze gebruik van'

[Matthias Dobbelaere-Welvaert, jurist en privacy-expert](#)

Volgens Baert is het gek dat de KU Leuven hieraan toegeeft: 'Als dit studenten zijn die een stukje *Game Of Thrones torrenten*... Goh, ja, in de letter van de wet is dat fout, maar ik dacht dat anti-piraterij-tactieken verlegd waren naar de uploaders en grootverbruikers', aldus Baert.

Ook privacy-expert en jurist Matthias Dobbelaere-Welvaert reageert verbijsterd: 'Dit is pure waanzin.' Een IP-adres is een persoonsgegeven en dat mag niet zomaar verwerkt worden zonder grond. Dat staat ook beschreven in de Algemene Verordening Gegevensbescherming, beter bekend onder de Engelse afkorting GDPR. Die grond is hier volgens Dobbelaere-Welvaert niet aanwezig.

'Als er iemand anders op jouw netwerkaansluiting ongere zaken uitspookt deel je nog steeds hetzelfde IP-adres'

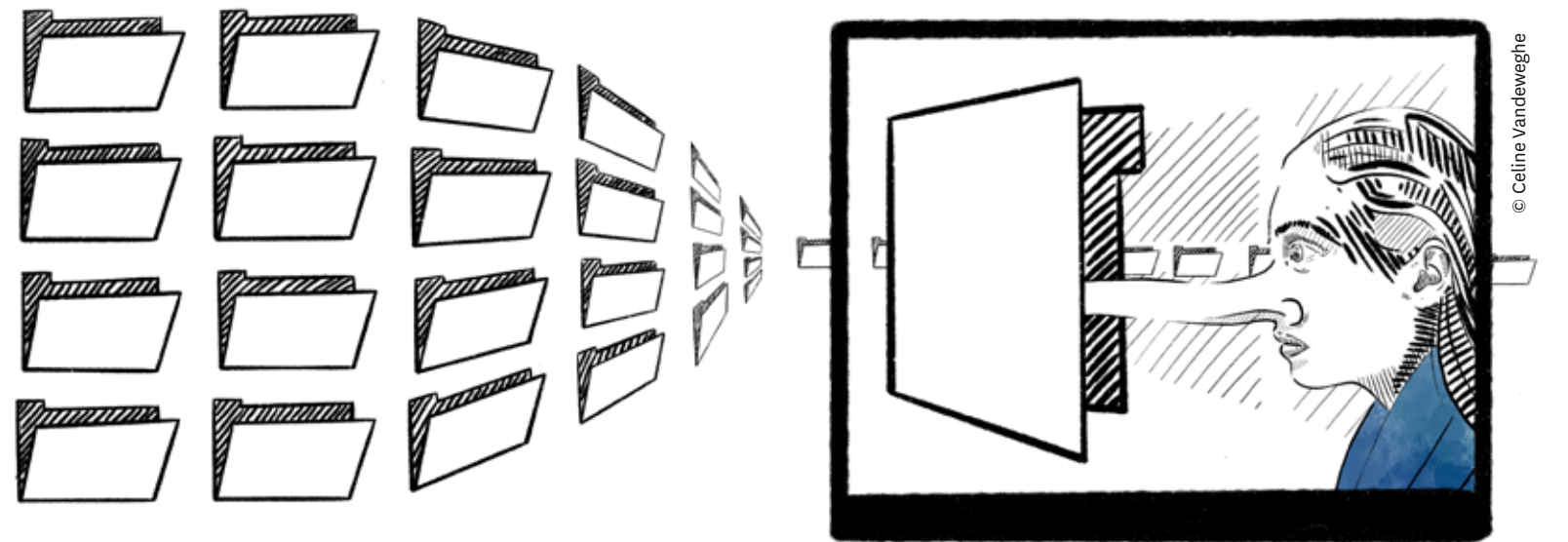
[Jeroen Baert, computerwetenschapper en privacy-expert](#)

'De vraag die je moet stellen is: wie geeft de opdracht aan zulke kantoren, waar halen zij hun mandaat vandaan?', stelt Dobbelaere-Welvaert. 'In principe mogen advocatenbureaus niet proactief speuren op die manier, dat is enkel voorbehouden voor de politie. Maar dat is juridisch erg grijs, en daar maken die bureaus gebruik van.'

De juiste procedure?

De actie is dus niet legitiem, zelfs al hebben deze kantoren gelijk over de auteursrechtenschending – er mogen niet zomaar persoonsgegevens opgeslagen en gedeeld worden.

Maar hoe moeten de KU Leuven en andere internetproviders dan omgaan met zo'n externe claim? Een provider loopt geen risico als ze niet ingaan op een dergelijke oproep. Volgens Dobbelaere-Welvaert heeft de KU Leuven als provider wel een monitoringplicht, maar die is passief. Ze mag dus niet actief het internet van gebruikers controleren op ongere praktijken.

© Celine Vandeweghe

Ze moet ook een dossier opstellen rond de gebruiker in kwestie wanneer ze een schadeclaim aankrijgen en de gebruiker in kwestie de kans geven om zichzelf te verdedigen of hen op z'n minst op de hoogte stellen van de actie.

'Maar evengoed moet ze (*de KU Leuven, red.*) onderzoeken of de waarschuwing wel gegrond is, en of het advocatenbureau in kwestie wel toestemming kreeg van de provider om dat IP-adres op te sporen', stelt Dobbelaere-Welvaert daartegenover. Baert voegt toe: 'Een IP-adres is ook niet noodzakelijk één persoon. Als er iemand anders op jouw netwerkaansluiting, bijvoorbeeld via wifi, ongere zaken uitspookt, deel je nog steeds hetzelfde IP-adres.'

Slordigheden

Een van de redenen dat de KU Leuven niet altijd even adequaat reageert op zulke claims, ligt volgens Dobbelaere-Welvaert aan een gebrek van kennis over het dossier in kwestie: 'Er zitten veel stappen tussen het advocatenbureau en het opgespoorde IP-adres. Al die tussenstappen kunnen een onwetende ICTS-medewerker al snel bang maken, en aanzetten tot plotse actie.'

'We zullen nooit slaafs of automatisch acties ondernemen'

[Annemie Depuydt, directeur ICTS KU Leuven](#)

In het geval van de contactpersoon die aan *Veto* zijn verhaal deed, werd hij de ene dag geblokkeerd en enkele dagen later opnieuw geblokkeerd, zonder waarschuwing, zonder dossier en zonder dat er gevolg aan gegeven werd. Dat alles duidt er volgens Dobbelaere-Welvaert op dat er geen duidelijke lijn in het beleid van de KU Leuven is.

Dergelijke slordigheden sieren een organisatie met tienduizenden studenten en medewerkers zeker niet. Bovendien legitimeert de universiteit de acties van deze advocatenfirma's door zo gewillig mee te gaan in hun claims.

KU Leuven reageert

De KU Leuven reageert via ICTS-directeur Annemie Depuydt, die ook al eerder aan het woord kwam, opnieuw via hoofd juridische dienst Dimi Droschout:

'In een situatie als deze zal de buitenwereld enkel kennis nemen van een IP-adres dat deel uitmaakt van de range van IP-adressen van de rechtspersoon KU Leuven. Individuen kunnen dan nog niet geïdentificeerd worden, waardoor het moeilijk een inbreuk op de privacywetgeving kan zijn.'

'We zullen nooit slaafs of automatisch acties ondernemen zoals het blokkeren van studentenaccount, ook al wijzen externen ons op mogelijke inbreuken door gebruikers van ons netwerk. Uiteraard kan wel actie ondernomen worden als de instelling aansprakelijkheden, reputatie- of andere schade riskeert. We kunnen jullie verzekeren dat hier echt niet slordig mee wordt omgesprongen.'

'Mijn advies is om een VPN te gebruiken'

[Matthias Dobbelaere-Welvaert, jurist en privacy-expert](#)

Een standaardreactie, zo zegt Dobbelaere-Welvaert. En ook ietwat vreemd gezien er enkel gesproken wordt van een 'range aan IP-adressen' terwijl er toch een individuele gebruiker is uitgehaald.

Het wordt aanschuiven voor de 24 urenloop

Vorige edities van de 24 urenloop was er op het hoogtepunt waarschijnlijk 10.000 man. Dit jaar zijn er de hele editie lang maximaal 4450 mensen toegelaten. Geraak je niet binnen, is er een livestream.

door [Tijs Keukeleire](#)

COVID-19 zorgde ervoor dat de vorige editie van de 24 urenloop afgelast werd, maar de pandemie gooit ook dit jaar roet in het eten. Omdat organisator LOKO met Covid Safe Tickets werkt, moet het terrein worden afgesloten. 'Door de hoeveelheid nooduitgangen kunnen we maar 4500 mensen toestaan', zegt Raf Sablon, coördinator Sport van LOKO.

In het eerste plan was dat zelfs maar 2300 man, wat tot grote bezorgdheid bij de kringen leidde. LOKO is daarna samen met de kringen en de universiteit koortsachtig op zoek gegaan naar nieuwe nooduitgangen. '2300 ging echt heel krap worden', aldus Sablon.

10.000 naar het einde toe

LOKO is sinds juli bezig met scenario's. Ze hebben al snel voor Covid Safe Tickets gekozen om het grootst mogelijke publiek te kunnen ontvangen. Vanaf september begonnen de vergaderingen met de kringen.

'Op het middenplein paste voor de slotceremonie 6000 man, en dat zat wel vol'

[Raf Sablon](#), coördinator Sport bij LOKO

Zijn de Covid Safe Tickets wel de moeite waard als er maar 4500 man binnen mag? 'De maximumcapaciteit op een buitenevenement zonder Covid Safe Tickets is 5000 man', zegt Sablon. 'Maar ook in dat geval zouden we het terrein moeten afsluiten. Dan zouden we opnieuw op 4500 man terechtkomen.'

Die restrictie kan een grote impact hebben op het evenement. 'Naar het aanvoelen van oud-coördinatoren was er in het verleden aan het einde toch wel 10.000 man', zegt Sablon. 'Op het mid-

denplein paste voor de slotceremonie 6000 man, en dat zat wel vol.'

De capaciteitsbeperking tot 4450 zorgt voor grote ongerustheid bij de kringen. In de week voor de 24 urenloop startten de kringen een offensief om de capaciteit alsnog op te trekken, met in het weekend als slotstuk een mail naar vicerector Studentenbeleid Hilde Feys. Ze hebben schrik voor een nieuwe 'gemiste generatie' en gedrum aan de ingang, wat hun eigen shifters in gevaar zou brengen. Het mocht niet baten: de beperking blijft op 4450 man.

Scanners

Hoewel de 24 urenloop vorig jaar niet doorging, heeft de vorige coördinator Sport zoveel mogelijk informatie gedocumenteerd. Dat nieuwe draaiboek was een 'lifesaver' voor Sablon, maar tegelijk is het door corona meteen wat verouderd geworden.

Er staan geen podium of standjes meer op het middenplein

De hele 24 urenloop zijn er scanners nodig aan de ingang. Bij het begin van de 24 urenloop zal er veertien man staan. Het scannen verhoogt de 'shiftenlast' voor de kringen en voor LOKO: er komen dit jaar 100 shiften bij, goed voor een totaal van meer dan 1100.

Je krijgt een bandje om als je al gescand bent en er komt een aparte ingang voor lopers en shifters. Bovendien voorziet LOKO een druktebarometer.

Geen middenplein

Een andere nieuwigheid: er staan geen podium of standjes meer op het middenplein. Het kunstgrasveld van het voetbalveld is vernieuwd.

De universiteit gaf geen toelating meer om op die betere vezel zware rijplaten of een podium op te stellen.

Het grote podium verhuist bijgevolg naar het volleybalveld, dat ongeveer even groot zou moeten zijn als het vroegere middenplein. Door de verminderde circulatie verdwijnt ook de beruchte brug over het parcours aan gebouw De Nayer

De livestream kost LOKO zo'n 10.000 euro

Maar misschien de belangrijkste verandering: er komt voor het eerst een 24 uur lange livestream. Dat kost LOKO zo'n 10.000 euro, die waarschijnlijk bovenop de ruwe 10.000 euro komt die het evenement normaal netto kost. Dit jaar zal de livestream nog niet veel reclame- en sponsorkosten opleveren omdat hij op een paar weken uit de grond is gestampt.

Na de eerste editie van de livestream zou LOKO volgend jaar een paar maanden op voorhand – met de kijkcijfers in de hand – sponsors werven.

12 urenloop

De livestream is nog een overblijfsel van de plannen van vorig jaar. Omdat er toen geen evenementen mochten plaatsvinden tussen 11 en 6u 's nachts, werd de 24 urenloop een '12 urenloop' van drie dagen. Elke dag zou een andere opstelling van teams tegen elkaar strijden.

Omdat er toen maximum 200 mensen tegelijk aanwezig mochten zijn, ging LOKO in een livestream voorzien. Een maand later moest LOKO echter alle plannen opbergen, nog voor de tweede golf goed en wel was doorgebroken. Ze hielden toen wel de optie open voor een 24 urenloop in het tweede semester. Ook die is er niet kunnen komen.⊘

© Floris Collet (archief)

24 urenloop start met vrouwenrondje

Het is altijd turen naar vrouwen op de 24 urenloop. Nadat ambitieuzere initiatieven twee jaar geleden faalden, komt er nu een symbolisch startrondje. VTK doet niet mee.

door [Tijs Keukeleire](#)

Vrouwelijke aanwezigheid is een oud zeer op de 24 urenloop. Omdat veel kringen – zeker de competitieve – werken met absolute snelheidslimieten, vallen dames vaak uit de boot. Ingenieurskring VTK vond pas op de valreep vier meisjes voor in hun loopteam.

Dat kan een verklaring zijn waarom VTK niet meedoet aan het 'vrouwenrondje'. Andere kringen hebben informeel de handen in elkaar geslagen om het eerste rondje – na het officiële praesidesrondje met de vlaggen – door vrouwen te laten lopen. Dat gebeurt buiten de officiële regels van organisator LOKO.

Geen tijd voor 'randzaken'

Drie jaar geleden was er nog een ferme discussie binnen LOKO over vrouwelijke aanwezigheid. Er werd gesproken over quota, een 'vrouwenurtje', gescheiden loopploegen of een beloningsstelsel. Een factorverhoudingsstelsel (*waarin rondjes van mannen en vrouwen worden herwogen, red.*) leek toen de grootste kanshebber. Uiteindelijk kreeg het huidige systeem toch de voorkeur, met 48 stemmen tegen 25.

Dat Apolloon vrouwen inzet is een relatief recent gegeven

Dit jaar was er minder tijd voor besprekingen over vrouwelijke lopers. 'De eerste vergaderingen met de kringen waren pas laat deze editie, zegt Romeo Van Eynde, sportpraeses bij sportkotkring Apolloon. 'Omdat de eerste plannen er niet goed uitzagen (*er zou maar plaats zijn voor 2300 man op de 24 urenloop, red.*), hebben we eerst moeten focussen op een goed, normaal verloop. Randzaken zoals de vrouwelijke aanwezigheid hebben we toen nog niet deftig kunnen bespreken.'

Minstens 10 verschillende vrouwen

Voor sommige kringen is het gemakkelijker om vrouwen te vinden dan voor andere. Apolloon werkt niet met heel strikte snelheidslimieten, maar eerder richtlijnen. Dat laat hen toe om dit jaar een team te hebben van 'toch wel minstens tien verschillende vrouwen'.

Dat Apolloon vrouwen inzet is een relatief recent gegeven. Twee jaar geleden lieten ze voor het eerst een vrouw het eerste rondje lopen. 'Toen waren we aangenaam verrast door de symboliek en de aanhang', vertelt Van Eynde. 'Ook al verlies je daarmee een vijf- à tiental seconden, je supporters krijgen een zieke boost.'

'Als VTK hun snelste lopers inzet terwijl wij een vrouwenrentje doen, verlies je een rondje'

[Romeo Van Eynde](#), sportpraeses Apolloon

Dit jaar heeft Apolloon hun strategie wat aangepast zodat vrouwen inzetten niet meer helemaal in hun nadeel speelt. 'Want als VTK hun snelste lopers inzet terwijl wij een vrouwenrentje doen, verlies je een rondje', aldus Van Eynde.

© Bavo Nys (archief)

100 jaar mannen?

Aartsrivaal VTK werkt wel met een snelheidslimiet en dwingt die streng af: je mag maximum 1'25" over een rondje doen om mee te mogen lopen. In een eerste interview zei VTK dat er geen van hun loopsters dat hadden gehaald. De donderdag voor de 24 urenloop gaven ze alsnog bericht dat er vier meisjes in VTK's loopteam komen: eentje haalde 1'25" op de kop en drie anderen 1'30". Dat is VTK's ongeschreven regel voor meisjes, aldus praeses Bram Devriese.

'Wij hopen dat vrouwen meer geïnteresseerd raken in wetenschappelijke studierichtingen', zo vertelt VTK-praeses Bram Devriese. 'Zo hebben we een grotere poule.'

Devriese loopt zelf het eerste rondje, ter ere van 100 jaar VTK

VTK heeft ervoor gekozen om niet mee te doen aan het vrouwelijke startrondje. 'Wij ingenieurs in spe zijn rationele denkers', legt Devriese uit. 'Drie jaar geleden hebben wij verloren met gemiddeld 0,15 seconden per rondje verschil. Dat is heel weinig. Stel dat er een meisje van ons loopt tegen een loopster van Apolloon en dat dat verschil 15 seconden is: dat betekent meteen 100 rondjes achterstand om in te halen.'

Devriese loopt zelf het eerste rondje, ter ere van het uitgestelde lustrum van 100 jaar VTK. 'Ik ben niet de snelste of de traagste loper, maar wel de eerste praeses van VTK in jaren die zelf meeloopt', vertelt Devriese. 'Het praesidium vond dat mooi uitkomen.'

Een waarschuwing

'Ik vind het jammer, maar ik ben niet boos', reageert Van Eynde op VTK's besluit. 'Ik hoop vooral dat het een verstandige beslissing was voor hen. Onze startloopster kan enorm snel lopen.'

Iets wat Devriese onderschrijft. 'Ja, effectief. Ik weet al dat ik er afgelopen ga worden. Maar dat maakt niet uit, het is voor VTK 100.⊘

Zo win je de 24 urenloop

De 24 urenloop is een aartsmoeilijke wedstrijd: wanneer zet je welke loper in? En wie mag er meedoen? Een blik op de tactieken van de meest competitieve kringen.

door [Tijs Keukeleire](#)

Het wordt spannend wie dit jaar de beker van de 24 urenloop mee naar huis mag nemen. Apolloon, de kring van het sportkot, is standaard favoriet: in de voorbije 31 edities wonnen ze 27 keer. De laatste keer dat ingenieurskring VTK hen de overwinning afsnoepte was in 2017.

In de loop van de jaren is de competitie steeds scherper en strategischer geworden. VTK en Apolloon drijven elkaar tot het uiterste – al jaren op rij sneuvelt telkens het record. In 2019, de meest recente editie, liep Apolloon 1078 rondjes. VTK volgde op 2 rondjes.

Effortekes doen

VTK en Apolloon verschillen sterk in hun strategieën. Om bij VTK te mogen lopen, moet je onder de 1 minuut 25 seconden duiken. Dat is dezelfde limiet als twee jaar geleden, maar de limiet wordt dit jaar strenger afgedwongen. 'Als je 1'27" haalt, vragen we om door te trainen en nog eens te proberen', zegt praeses Bram Devriese. 'Zelfs als het op de kop 1'25" is, zeggen we om nog een efforteke te doen.'

Apolloons beste lopers mogen niet meedoen

Ander verhaal bij Apolloon: om mee te lopen is er geen strikte snelheidslimiet. 'Er is eerder een richtlijn: iedereen onder de 1'25" mag sowieso meelopen', vertelt sportpraeses Romeo Van Eynde. 'Mensen onder de 1'30" schakelen we eerder in op de ondankbare uren.'

Door die soepelere snelheidslimiet kan Apolloon al sneller een uitzondering maken voor meisjes die 1'31" of 1'32" lopen. Om in Apolloons 'speedteam' te geraken, moet je wel onder 1'21" lopen. Het speedteam telt dit jaar 65 à 70 man.

Trainers werken tegen

Het is opmerkelijk dat VTK zelfs maar een uitdaging kan vormen voor Apolloon – toch wel dé sportexperts van de universiteit. Een eerste verklaring is dat Apolloons beste lopers helemaal niet mogen lopen. 'Onze topatletiekers mogen het blessurerisico niet lopen om aan maximumsnelheid op asfalt te lopen', zo bevestigt Van Eynde. De 24 urenloop gaat immers niet door op de atletiekpiste zelf, maar op de asfaltbaan errond.

Bovendien is Apolloons faculteit niet groot, met dan nog eens een veel groter aandeel kine-

© Seppe Duwé (archief)

studenten dan LO'ers. Daartegenover staat de faculteit Ingenieurswetenschappen, die dubbel zo groot is. 434 van de 490 eerstejaars zijn dit jaar jongens.

VTK doet klassiek hun grote offensief in de nacht

VTK's kracht zit in hun aantallen, beaamt Devriese: 'We hebben 300 lopers in ons "speedy team", dat is een ongelooflijke luxe.' Voor alle duidelijkheid: VTK's 'speedy team' is de verzameling van al hun lopers, Apolloons 'speedteam' bevat enkel hun snelste lopers.'

Nachtelijke schachten

Bij de 24 urenloop gaat het er vooral om hoe je je lopers inzet. De voorbije drie edities deed VTK zijn grote offensief in de nacht. In 2017 – de laatste keer dat VTK won – kwam de kring plots met vier rondjes voorsprong de nacht uit. Hetzelfde in 2018, al wist Apolloon de achterstand erna terug in te halen.

'Vaak is het eerder crisismanagement dan strategie'

[Romeo Van Eynde](#), sportpraeses Apolloon

Dat heeft waarschijnlijk te maken met VTK's 'schachtenaanpak'. De kring laat zijn schachten op de minst aantrekkelijke uren lopen, 's nachts dus. 'Dit jaar is dat niet meer het geval', stelt Devriese. 'Schachten laten lopen in de nacht is achterhaald.'

'VTK is van strategie veranderd', zeggen ze. 'We werken nu enkel nog op basis van tijden', vertelt Devriese. Net als Apolloon noteren ze in september wie welke tijden kan neerzetten en maken ze op basis daarvan een planning. Het gebrek aan schachten zal er ook voor iets tussen zitten: VTK doopt dit semester eerst hun tweedejaars, en volgend semester pas hun eerstejaars.

Strategie

Het is de vraag hoeveel strategie er nog aan de 24 urenloop is na die voorbereiding. 'Elk jaar wordt er geprobeerd om strategisch te zijn, maar vaak is het eerder crisismanagement dan strategie', zegt Van Eynde.

Daar kijkt Devriese anders naar. Als underdog moet VTK het hebben van de kleine winsten. 'Wij proberen strategisch te zijn: je houdt zowel het eigen team in het oog als de tegenstrever', vertelt hij. Op basis daarvan beslist een sportverantwoordelijke wie moet lopen, zonder je kruit te verspeelen. 'Want na 530 meter is de gemiddelde loper leeg.'

HIER ONTBREEKT JOUW ARTIKEL.

Wil je deel uitmaken van het leukste studentenblad?

Kan je (nog niet) goed schrijven, tekenen, fotograferen, nalezen, interviewen, mopjes maken, sfeer maken? Kom naar een van onze redactievergaderingen op donderdagavond om 20u in de 's-Meiersstraat 5 of stuur een berichtje naar veto@veto.be.

Wanneer de KU Leuven zelf punten krijgt

Binnenkort legt de KU Leuven haar examen af: de instellingsreview. Als de KU Leuven buist voor het 'vak' Onderwijsbeleid en -kwaliteit heeft dit zware gevolgen.

door [Elien Stouten](#)

In november start een externe commissie gesprekken op voor de evaluatie van het onderwijsbeleid en de onderwijskwaliteit aan de KU Leuven. Afhankelijk van de uitkomst daarvan is de universiteit al dan niet geaccrediteerd om ook zonder bijkomende opleidingsevaluaties erkende diploma's af te leveren.

Om de zes jaar licht een reviewcommissie, samengesteld door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, het onderwijsbeleid, de onderwijskwaliteit en de kwaliteitscultuur door. De reviewcommissie is een groep van onafhankelijke en internationale experts. Ze gaat na hoe de KU Leuven haar onderwijsbeleid uitrolt, en bewaakt dat op alle niveaus wordt toegewerkt naar de vooropgestelde doelen.

Vier examenvragen voor de KU Leuven

Moet de KU Leuven vrezen voor een slechte review? Loert een 'herexamen' om de hoek? Tine Baelmans, vicerector Onderwijsbeleid aan de KU Leuven, en Toon Robberecht, mandataris Instellingsreview bij de Studentenraad (*vertegenwoordigingsorganisatie van alle studenten aan de KU Leuven, red.*), lichten toe.

Wat meet de instellingsreview exact?

Tine Baelmans: 'Er zijn vier vragen die de commissie beantwoordt. De eerste is of wij ons in ons onderwijsbeleid schikken naar onze visie op onderwijsbeleid, naar wat wij voor ogen hebben, en of we de maatschappelijke uitdagingen meenemen in ons onderwijsbeleid.'

'Je hebt een voornemen, je wilt naar iets toewerken, je voert uit, je evalueert en neemt actie om het verder te verbeteren'

[Tine Baelmans](#), vicerector Onderwijsbeleid KU Leuven

'De tweede is: zorgen we ervoor dat we die doelen, die we verwoorden in ons onderwijsbeleidplan, ook realiseren en opvolgen? Zorgen we er ten derde voor dat de kwaliteit verzekerd is in elk

van onze geaccrediteerde opleidingen? Dat noemen we de borging van de onderwijskwaliteit.'

'Wordt de kwaliteitscultuur tot slot gedragen door de mensen in de organisatie, ook door studenten en docenten bijvoorbeeld? Dat zijn de vier samenhangende vragen en daar willen we als globaal antwoord "Ja", op.'

Toon Robberecht: 'We kijken eens in eigen boezem naar het onderwijsbeleid en de onderwijskwaliteit van de KU Leuven. We focussen ons niet zozeer op het onderwijs an sich, want dat doet COBRA al (*het interne kwaliteitszorgsysteem van de KU Leuven, red.*). We gaan kijken naar hoe COBRA werkt.

'Er is geen universiteit zonder professoren, er is geen universiteit zonder studenten'

[Tine Baelmans](#), vicerector Onderwijsbeleid KU Leuven

Hoe gaat een Permanente Onderwijscommissie (POC, een overlegorgaan dat instaat voor de organisatie en de kwaliteit van een opleiding, red.) kwaliteitsvol aan de slag om iedereen te betrekken? Hoe worden beleidsdomeinen vertaald van het centrale niveau naar de faculteiten en de opleidingen?

Baelmans: 'Je hebt in kwaliteitszorg de benadering van Plan Do Check Act (PDCA, red.), wat je eigenlijk op elk proces kan toepassen: je hebt een voornemen, je wilt naar iets toewerken, je voert uit, je evalueert en neemt actie om het verder te verbeteren.'

Manama Specialistische Geneeskunde

Welke items zullen onder de loep genomen worden?

Baelmans: 'Eentje ervan is al bekend, namelijk de manama Specialistische Geneeskunde. De reden daarvoor is dat het programma van die opleiding sterk hervormd is omwille van studieduuruitbreiding. Die manama is daarom eigenlijk al vastgepind voor elke universiteit: elke universiteit zal de manama Specialistische Geneeskunde laten onderwerpen aan een diepte-onderzoek.'

© Miete

'Voor de rest is het een beetje afwachten: kiest men voor Rechten of voor Sociologie, voor de ingenieurs of voor weet ik welke kleine minor ergens met weinig studenten, want waarom ook niet? En welke thema's zullen onder handen genomen worden?'

'We zijn samen de universiteit'

Worden studenten voldoende betrokken in het proces van de instellingsreview?

Robberecht: 'Binnen heel het verhaal van de instellingsreview, zowel bij de organisatie van de dialooggesprekken (*voorbereidende gesprekken die vorig academiejaar zijn gehouden om te peilen naar de visie van alle betrokken actoren op de organisatie van opleiding, red.*) als het moment van de instellingsreview, daarbij worden studenten betrokken.'

'Iedereen die een studentenkaart of een personeelskaart in zijn portefeuille heeft zitten, is betrokken'

[Toon Robberecht](#), mandataris Instellingsreview Stura

MIE

waarin we ons kunnen verbeteren. Schrik? Neen, niet echt. We hebben die kritische reflectie gemaakt en natuurlijk zijn er zaken waarin we ons kunnen verbeteren.'

Robberecht: 'Het zou anders een slechte kritische reflectie zijn.'

Wat zijn de gevolgen mocht de KU Leuven buizen op de instellingsreview?

Baelmans: 'Dan zijn wij als instelling niet kwaam en moet elke opleiding terug afzonderlijk geaccrediteerd worden (*net zoals in het oude systeem waarin elke opleiding individueel beoordeeld werd op de vraag 'Voldoet ze aan de minimale vereisten van kwalitatief onderwijs?', red.*).'

'Het gaat niet zo zijn dat we direct geen diploma's meer mogen afleveren, maar er komt wel een hersteltraject tot we terug in staat zijn om een instellingsreview te doorstaan. Dat is echt het worstcasescenario. Ik ben ervan overtuigd dat het oké zit.'

'We gaan eigenlijk voor de grootste onderscheiding'

[Tine Baelmans](#), vicerector Onderwijsbeleid KU Leuven

'Met felicitaties'

[Toon Robberecht](#), mandataris Instellingsreview Stura

Robberecht: 'Ik vergelijk het altijd met naar een examen gaan: je hebt goed geleerd, je weet dat je het kent, maar het is altijd een beetje spannend over hoe het zal aflopen. Het is wel dé instellingsreview: KU Leuven wordt geëvalueerd. Maar we gaan met overtuiging naar daar en zeggen "Je mag mij alles vragen wat je wilt: het zal in orde zijn."'

Baelmans: 'We gaan eigenlijk voor de grootste onderscheiding.'

Robberecht: 'Met felicitaties.'⁹

Hebben jullie schrik voor het verdict?

Baelmans: 'We moeten een verschil maken tussen enerzijds schrik om die instellingsreview niet te halen, en anderzijds om zaken te zien

De luidste STEM in het onderwijs

Er is een nakend tekort aan werknemers die een STEM-opleiding hebben genoten. Veel bedrijven melden dat ze niet de juiste werknemers kunnen aanwerven. Maar STEM is niet de enige sector.

door [Tuur Bries](#)

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen stelt dat er meer aandacht nodig is voor STEM in het onderwijs, bij levenslang leren en in de brede samenleving. Begin oktober bracht de Raad een advies uit om dit probleem aan te kaarten. Deze aandacht is urgent om te voldoen aan de vraag naar STEM-profielen op de arbeidsmarkt.

STEM staat afgekort voor science, technology, engineering en mathematics. Het vormt een verzamelnaam voor technologische, technische, exact-wetenschappelijke en wiskundige opleidingen en beroepen.

De juiste diploma's ontbreken

Wanneer je kijkt naar de top tien knelpuntberoepen van de VDAB, dan valt inderdaad op dat een groot deel binnen STEM valt. Vijf van de tien beroepen betreffen een technisch profiel of een ICT-beroep. Er zouden te weinig geschikte arbeidskrachten zijn die de juiste opleiding hebben gevolgd voor deze beroepen. Dat betekent dus dat er meer mensen moeten instromen in STEM-opleidingen, en vervolgens moeten doorstromen op de arbeidsmarkt in STEM-beroepen.

'De economie leeft weer op, ondernemingen zijn in hoge mate op zoek naar technische profielen'

[Mieke Valcke](#), Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De vorige tien jaar zijn de leerlingen die een richting volgen binnen STEM toegenomen, maar het laatste jaar is er vooral groei in het algemeen secundair onderwijs. In de technische opleidingen is deze groei gestagneerd en in de beroepsgerichte opleidingen is er een daling. De instroom vanuit het onderwijs zal dan ook niet volstaan om aan de groeiende vraag naar STEM-opgeleiden te voldoen.

Het tekort aan STEM-profielen is een oud zeer, maar met de vele transities op vlak van klimaat, energie en mobiliteit en met de economie die terug opleeft na de pandemie is het van groot be-

lang dat deze functies ingevuld geraken. 'De economie leeft weer op, ondernemingen zijn in hoge mate op zoek naar technische profielen', stelt Mieke Valcke van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (*SERV, red.*)

Het belang van STEM

Economisch gezien spelen de STEM-sectoren een zeer belangrijke rol, en die neemt steeds toe. De toekomstperspectieven voor de groei van deze sectoren worden ruim ingeschat.

'Je moet jongeren aanzetten door de link te leggen tussen STEM, en wat je er mee kan aanvangen in het echte leven'

[Françoise Chombar](#), voorzitter STEM-platform

Door evoluties zoals digitalisering en algemene technologische vooruitgang wordt verwacht dat het aandeel van de STEM-sectoren in onze economie nog sterk zal groeien. Voorlopig lijken we in Vlaanderen dus met een steeds groeiend vraagoverschot te zitten.

Onderwijs speelt een cruciale rol in het Vlaamse tewerkstellingsbeleid. Vlaanderen wil naar een tewerkstellingsgraad van 80% tegen 2030. Dat betekent dat er grote inspanningen nodig zijn om mensen naar gepaste opleidingen te sturen of zich te laten bijscholen of heroriënteren.

Volgens Valcke is dit geen simpele zaak. 'Dat wil zeggen dat die mensen vaak ook opgeleid moeten worden. Het gaat niet alleen over initiële opleidingen,

maar ook over bijscholingen tijdens de loopbaan.'

Een gebrekkige STEM-agenda

Om STEM te promoten lanceerde de Vlaamse Regering de STEM-agenda 2030. Zo hopen ze aan de STEM-tekorten tegemoet te komen en onder meer een hogere instroom in STEM-opleidingen te realiseren. De STEM-agenda bevat een overzicht van wat er vandaag al allemaal gebeurt en vier algemene doelstellingen die ze hopen te bereiken tegen 2030.

Ook de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen waarschuwt dat de STEM-Agenda 2030 die voorligt niet concreet genoeg is. 'De grotere doelstellingen in de STEM-agenda zijn op zich goed, maar de operationalisering ervan moet aantrekkelijker. In de agenda is er geen zicht op monitoring, geen financieel plan en zijn de prioriteiten te weinig duidelijk', liet Valcke ons weten.

Dat doet de vraag rijzen: wat kan er concreet gedaan worden? Hoe trek je meer mensen aan tot een STEM-opleiding? Françoise Chombar, voorzitter van het STEM-platform, stelt dat meer zichtbaarheid creëren voor de mogelijkheden en maatschappelijke relevantie van een STEM-opleiding het belangrijkste is.

'Je moet jongeren aanzetten om de link te leggen tussen STEM en wat je ermee kan aanvangen in het echte leven. Deze link is niet altijd zichtbaar.' De relevantie van STEM voor mens en milieu kan een grote aantrekkingskracht betekenen. Het STEM-platform wil dat aspect meer belichten.

De stem van STEM

Toch kan het hierboven geschetste verhaal wenkbrauwen doen fronsen. Recent werd er in de actualiteit nog aangekaart dat er een groot lerarentekort is. Daarnaast lijken ook taalopleidingen het minder goed te doen. Het lijkt dus niet enkel de STEM-sector te zijn die met een probleem zit.

'Een studie die niet leidt tot een zekere job in de arbeidsmarkt vangt de ergste klappen'

[Inge Arteel](#), hoofddocente Duitse Letterkunde VUB

Ook taalrichtingen trekken minder studenten aan. De algemene taalbeheersing gaat bovendien achteruit bij jongeren. Inge Arteel, hoofddocente Duitse Letterkunde aan de VUB, stelt dat er al veel aandacht gaat naar STEM in het secundair onderwijs maar dat er minder mogelijkheden zijn op gebied van talen.

De voornaamste reden voor de achteruitgang van talen ligt volgens haar in het gebrek aan carrièrerichtheid. 'Een studie die niet leidt tot een zekere job in de arbeidsmarkt vangt de ergste klappen – niet alleen talen, maar ook de andere opleidingen binnen letteren en wijsbegeerte. Tijd geven

aan studenten om reflectie te ontwikkelen en om onafhankelijk van een arbeidsmarkt creatief te denken komt zo in verdrinking.'

De STEM-lobby

De nood aan specifieke opleidingsprofielen beperkt zich dus niet enkel tot STEM. De vraag naar een STEM-beleid komt zowel van de werkgeverskant als van de werknemerskant, beide vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Door adviezen in consensus via de SERV kunnen de werkgevers- en werknemersorganisaties meer wegen op het Vlaamse beleid.

'Werkgeversorganisaties pleiten voor goede en voldoende instroom. De tekorten belangen hen direct aan want het bedreigt de bedrijvigheid. De werknemersorganisaties zien de opportuniteiten van STEM voor sterke opleidingen en duurzame loopbanen', stelt Valcke.

De talensector heeft een minder grote economische lobbymachine achter zich staan dan STEM. Liesbet Heyvaert, decaan van de faculteit Letteren aan de KU Leuven, be-

nadrukt echter dat STEM ook nood heeft aan taal. 'STEM vormt net als taal een fundamentele component van ons onderwijs en het is belangrijk om beide te promoten. De STEM-lobby geeft daarbij zelf keer op keer aan: "Wij willen ook sterke taal-leerlingen."'

Samen sterker

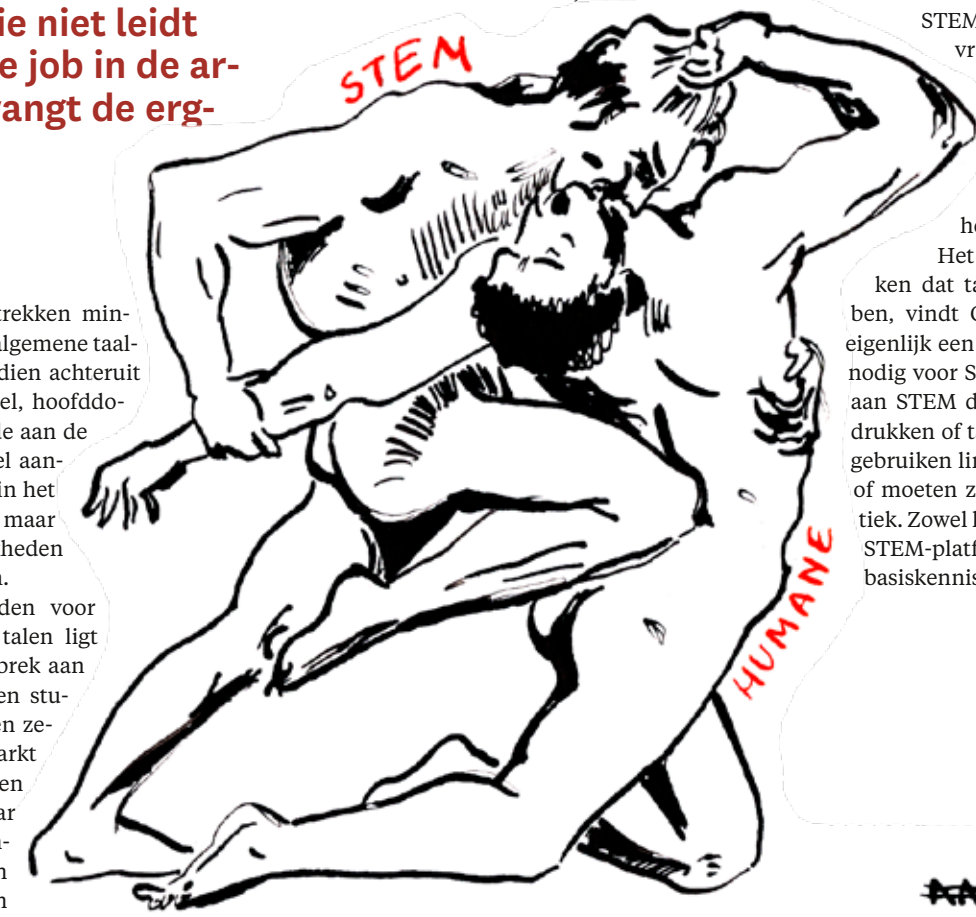
De nood aan meer studenten in STEM is een feit. Toch zijn er ook andere noden binnen het onderwijs. Het aanmoedigen van STEM lijkt een nodige maatregel, maar één die uiteindelijk niet volstaat.

'Taal versus STEM is eigenlijk een foute tegenstelling. Je hebt taal nodig voor STEM en omgekeerd'

[Françoise Chombar](#), voorzitter STEM-platform

STEM is niet de enige sector met een vraagoverschot naar werknemers met de juiste opleiding. Ook Valcke beaamt dat de focus op STEM niet alomvattend is en dat er nog andere tekorten zijn, bijvoorbeeld in de zorg en het onderwijs.

Het is belangrijk om te benadrukken dat taal en STEM elkaar nodig hebben, vindt Chombar. 'Taal versus STEM is eigenlijk een foute tegenstelling. Je hebt taal nodig voor STEM en omgekeerd. Je kan niet aan STEM doen als je je niet goed kan uitdrukken of taal kan interpreteren. Daarnaast gebruiken linguïsten technische oplossingen of moeten ze zich soms beroepen op statistiek. Zowel het Vlaams Talenplatform als het STEM-platform pleiten voor een degelijke basiskennis.'⁹

'Ik zie niet hoe het doopcharter relevant is voor ons'

LOKO komt met een nieuw doopcharter, KVHV heeft ondertussen een nieuwe praeses, maar de meningen over de doop blijven ietwat hetzelfde. 'Het blijft een charter waarin we ons niet thuis voelen.'

door [Marjolein Petit](#) en [Manon Cools](#)

Na twee jaar als praeses van het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV), heeft Brecht Crabbe nu plaatsgemaakt voor zijn voormalige vice-praeses: Sam Stenuit. Veto nodigde hem uit voor een interview over het nieuwe doopcharter. Wanneer hij aankomt op de afgesproken plaats herkennen we hem onmiddellijk aan het blauw-geel-zwart gekleurde lint over zijn rechter-schouder en de rode pet op zijn hoofd.

'Geel en zwart staan voor het Vlaamse en het blauwe staat voor Maria', legt Sam uit. 'Die heeft Jef Van den Eynde, medeoprichter van KVHV, in het begin van de 20ste eeuw ingevoerd. Hij probeerde orde te brengen in het chaotische studentenleven van toen. Dat heeft Edmond de Goeyse dan verdergezet in de jaren 1930 door de codex op te stellen die we tot op vandaag nog gebruiken.'

De blauwe bladzijden

Hoe staan jullie tegenover het doopcharter dat nu is uitgekomen?

'Wij vinden het een goede evolutie dat er wordt nagedacht over propere dopen. Dat is ook waar wij als het KVHV voor staan. De oorsprong van de doop is een gemakkelijke, stijlvolle verwelkoming, zonder de bedoeling om te vervallen in vernedering en vuiligheid.'

Wat houdt zo'n verwelkoming dan precies in?

'Nieuwe leden maken kennis met ons op onze wervingsactiviteiten. Ongeveer een week voordat de doop plaatsvindt, krijgen ze een aantal opdrachten mee. Die opdrachten zijn geen "vuiligheden" zoals bij de meeste studentenverenigingen, maar dienen om onze vereniging, hun medeschachten en Leuven beter te leren kennen. Dit kan gaan van het vanbuiten leren van ons clublied tot het graf poetsen van Jef Van den Eynde, de oprichter van KVHV, of een bezoek brengen aan de IJzertoren.'

'Dooptoeten, schachtenverkoop en vuilmakerij: dat zijn zaken waar wij niets mee te maken hebben'

'De doop zelf gebeurt op een cantus. Op een gegeven moment tijdens de cantus gaan de schachten naar buiten en discussiëren de ouderejaars wie als peter of meter wordt toegewezen aan een schacht. Dan gebeurt de plechtigheid: terwijl de overgebleven ouderejaars een lied zingen, worden de schachten binnengedragen op de rug van hun peter of meter tot de schachtenmeester. Daar leggen ze hun hand op het schild, leggen ze de eed af en krijgen ze het lint over hun linkerschouder. Vanaf dan zijn ze officieel schacht van het verbond.'

Gaat de doop ook gepaard met drinken?

'Bij het nemen van de eed wordt er één glas ad fundum gedronken. Dat is de gewoonte, maar als je écht geen alcohol drinkt, gaan we je daar niet toe dwingen.'

Gaan jullie het doopcharter tekenen, mocht LOKO dit voorleggen aan jullie?

'Het doopcharter beschrijft een doop waar wij ons totaal niet in thuis voelen. Er wordt gesproken over zaken als doopstoeten, schachtenverkoop en vuilmakerij. Dat zijn zaken waar wij niets mee te maken hebben. Bij ons is het een hele forse gebeurtenis. Ik zie niet hoe het doopcharter relevant is voor ons.'

'Wij vinden het een krachtig signaal om "nee" te zeggen tegen een charter dat uitgaat van een studentendoop als iets vernederend'

'Daarnaast onderhoudt het doopcharter, impliciet, het beeld van een studentendoop als iets vernederend. Wij vinden het een krachtiger signaal om "nee" te zeggen tegen een doopcharter dat daarvan blijft uitgaan. In plaats daarvan gebruiken wij als leidraad de blauwe bladzijden van de codex waarin een stijlvol studentenleven staat beschreven.'

Verhouding met het seniorenkonvent

Denk je dat het Seniorenkonvent (SK) het doopcharter zal tekenen? Hebben jullie daar iets over te beslissen?

'Historisch gezien is het KVHV begonnen als koepel voor alle Vlaamse studenten in Leuven, omdat het hier nog vol zat met Franstalige studenten. Onder het verbond ontstonden het seniorenkonvent en het faculteitenkonvent. Toen die in 1968 voorgoed uit Leuven verdwenen, was de grootste taak van KVHV volbracht. Zo verloor ze haar functie als koepel. Eind jaren 1970 is het KVHV geëvolueerd naar een eigen vereniging, en hebben we geen macht meer over het SK. De doopculturen verschillen dan ook van elkaar, dus het is niet aan ons om te beslissen of ze al dan niet het doopcharter zullen ondertekenen.'

Nederlandse arts helpt Vlaamse jongeren van de drank af te blijven

Eind september richtte de UAntwerpen de leerstoel 'Alcohol en Jongeren' op. Het moest daar wel tien jaar op wachten en kan rekenen op financiering vanuit Nederland.

door [Jasper Snoeys](#)

Op woensdag 29 september gaf professor Medische Sociologie Guido Van Hal het startschot voor de 'Reinier de Graaf Leerstoel Jongeren en Alcohol'. 'We ontvingen verschillende noodkreeten vanuit de spoeddiensten en willen het problematische alcoholgebruik van minderjarigen dan ook beter in kaart brengen', zegt Van Hal.

Gelinkt aan de leerstoel, zal ook een alcoholpolikliniek opgericht worden aan het UZ in Antwerpen. De kinderarts Nico van der Lely richtte dat model in 2006 op in het Delftse Reinier de Graaf Gasthuis. Van Hal: 'Er waren al langer contacten met hen. Nu de gelegenheid zich voordeed, is de beslissing genomen om de leerstoel in Antwerpen te financieren.'

Alcoholpolikliniek

'Het herval in Nederland is tot zo goed als nul herleid bij degenen die op de spoedafdeling belanden', vertelt Van Hal. Volgens hem stond de voorlichting vlak na het ontwaken in het ziekenhuis daarin centraal: vooral gesprekken met artsen en psychologen, waar ook de ouders bij worden betrokken.

'Eigenlijk zijn we hier al tien jaar mee bezig'

[Guido Van Hal](#), professor Medische Sociologie UAntwerpen

'Dezelfde bedoeling hebben we ook hier in Vlaanderen: beginnen met een pilootproject in het UZA. Uiteraard zullen we niet gewoon copy paste doen van het Nederlandse model, maar het ook vertalen naar de Vlaamse normen en mogelijkheden.' Van Hal hoopt op die manier ook andere ziekenhuizen warm te maken voor het oprichten van een eigen alcoholpoli. In Nederland staat de teller intussen al op twaalf alcoholpoli's.

Nederlandse financiering

Het is opvallend dat de leerstoel op Nederlands geld moet rekenen. Wilde de Vlaamse Overheid hiervoor dan geen budgetten uittrekken? Van

Hal: 'We hebben de vraag wel degelijk gesteld. Eigenlijk zijn we hier al tien jaar mee bezig. We dienden al verschillende keren projecten in, maar er is een enorme concurrentie en de subsidies zijn beperkt.'

'Het probleem van alcoholmisbruik staat al jaren op de agenda'

[kabinet Welzijn](#)

De reden? Het kabinet Welzijn wees hiervoor naar het departement Onderwijs. Die liet op zijn beurt weten geen enkele aanvraag in hun archieven te hebben teruggevonden. 'Als we deze vraag zouden gekregen hebben, dan hadden we die zeker ernstig onderzocht.'

Hoe dan ook kan het als een blamage gezien worden voor het Vlaamse beleid inzake alcoholpreventie dat net een Nederlandse expert het probleem moet oplossen. 'Het probleem van alcoholmisbruik staat in Vlaanderen en België al jaren op de agenda', verklaart het kabinet Welzijn.

Volgens het kabinet staat vooral het onderzoek centraal: 'Het is interessant om via de leerstoel te bekijken of het unieke concept van een alcoholpoli ook hier in Vlaanderen een meer-

waarde kan hebben.' Internationale samenwerking is wel steeds een meerwaarde, klinkt het.

'We mogen het wel niet blind kopiëren'

[Katleen Peleman](#), directeur Vlaams expertisecentrum voor Alcohol en andere Drugs

Ook Katleen Peleman, directeur bij het Vlaams expertisecentrum voor Alcohol en andere Drugs (VAD), wil niet vooruitlopen op de feiten. 'We mogen het wel niet blind kopiëren, want dan laten we al onze partners en de vele initiatieven die er al zijn in de steek. Ik hoor wel dat de leerstoel aansluiting zoekt met onder meer de Centra Geestelijke Gezondheidszorg.'

Leeftijdsgrens op 18 jaar

Als het over de leeftijdsgrens gaat, is een kopie wel aangewezen. Die ligt in Nederland namelijk op achttien jaar. Van Hal is stellig: 'Dat moet de enige leeftijdsgrens worden. Er zal altijd wel alcohol gedronken worden, maar we willen zoveel mogelijk het overmatig alcoholgebruik in de groep die er veel gevoeliger voor is, beperken.'

Politiek ligt dat gevoelig, beweert Peleman: 'Zo'n wetswijziging kan enkel samengaan met het sensibiliseren en informeren van de samenleving. Anders roept zo'n leeftijdsverhoging ook enkel maar weerstand op.'

Het kabinet Welzijn wijst erop dat het bepalen van de wettelijke leeftijd een federale bevoegdheid is. 'Wij willen niet vooruitlopen op de aanbevelingen in het kader van een nieuw alcoholplan voor België.'

© Manon Cools

© Basil Claeys

Rectorenruzies zijn van alle tijden

Expansief beleid, campusconflicten en een rector die het debat niet schuwt: de KU Leuven lijkt zich opnieuw af te zonderen. Samenwerking tussen universiteiten blijkt bewogen geschiedenis.

door [Kasper Nolle](#)

Vanaf dit academiejaar is Rik van De Walle, rector van de UGent, voorzitter van de Vlaamse Interuniversitaire Raad – kortweg de VLIR. Hij volgt Luc Sels op, die de functie de afgelopen vier jaar uitoefende. De twee universiteiten kunnen het goed met elkaar vinden. Samenwerking bleek de afgelopen vier jaar een sleutelwoord.

Ooit was het anders: de band met de andere universiteiten schommelde vaak onder Sels' voorgangers. De KU Leuven heeft in elke universiteitsstad haar eigen campussen. Een duikje in het verleden toont aan dat dat expansieve beleid niet altijd gesmaakt werkt door de andere universiteiten.

Onlangs doken zulke conflicten weer op, bijvoorbeeld met de verhuis van een campus in Antwerpen. De KU Leuven lijkt ook geen rem te kennen op haar groeiend aantal studenten. En na vier jaar stille aanwezigheid schuwt onze rector tegenwoordig het publieke debat niet meer.

Napoleon van Vlaanderen

In 1999 ondertekenden 29 Europese landen de Bolognaverklaring. Het doel van die overeenkomst was om een uniform hoger onderwijslandschap te creëren in Europa. Concreet zag het European Credit Transfer System (ECTS) hier het daglicht. Universiteiten die in dat systeem werken, delen hetzelfde studiepuntenstelsel om universiteiten meer compatibel te maken op elkaar.

'Je moet als rector een beetje politieke handigheid hebben'

[André Oosterlinck](#), oud-rector KU Leuven

Een belangrijk gevolg binnen Vlaanderen: om in dat systeem te kunnen stappen moesten universiteiten en hogescholen respectievelijk hun opleidingen verdelen in academische en professionele opleidingen.

Om dat te doen moesten de verschillende hogescholen in Vlaanderen zich koppelen aan universiteiten, en daar zag toenmalig KU Leuven-rector André Oosterlinck zijn kans: 'Toen we doorkregen wat de mogelijkheden waren van het Bolognapact zijn we aan de slag gegaan', vertelt hij aan *Veto*. Hij zit in zijn laatste maanden als voorzitter van de Associatie KU Leuven, die geleidelijk aan campussen over het hele land heeft ingelijfd.

Oosterlinck, door zijn studenten destijds al 'de Napoleon van Vlaanderen' genoemd, maakte daar niet direct vrienden mee. 'Dat was zeker politiek. Je moet als rector dan ook een beetje politieke handigheid hebben, dat hoort erbij', vindt hijzelf.

Kolonies in Gent

In de jaren na Oosterlinck zette de uitbouw van de Associatie zich gestaag voort. 'Voor Gent lag dat soms gevoelig. Er kwamen daar dan ook vestigingen van onze universiteit', vertelt Mark Waer, rector van de KU Leuven in 2009-2013.

'Als één universiteit zonder enige moeite de grootste is, dan is dat niet gezond'

[Mark Waer](#), oud-rector KU Leuven

Toch vond hij de samenwerking met Gent uitstekend. 'Dat was ook nodig', zegt Waer. 'Voor veel zaken, zoals financiering, is het belangrijk om een goede onderlinge verstandhouding te hebben naar de minister toe.'

Doorheen de jaren bleef die goede relatie constant volgens Waer: 'Dezelfde besognes zijn er altijd gebleven, zoals die financiering. Wanneer de universiteiten als blok goed overeenkomen op federaal niveau, dan is dat voordelig voor alle partijen. Je afzonderen is dan niet slim.'

Maar concurrentie was er zeker en vast wel, al was die volgens Waer van een gezonde aard: 'Competitie is belangrijk. Het spoort elke universiteit aan om het beste van zich te geven. Als één universiteit zonder enige moeite de grootste is, dan is dat niet gezond.'

De universiteit onder Torfs

Onder Waers opvolger nam die overlegcultuur met de andere universiteiten een grote duik. Enter: Rik Torfs. 'Dat was plots een andere houding dan ik. Informeel weet ik dat de andere rectoren het daar wel moeilijk mee hadden', aldus Waer.

'Isolement levert je nooit iets op'

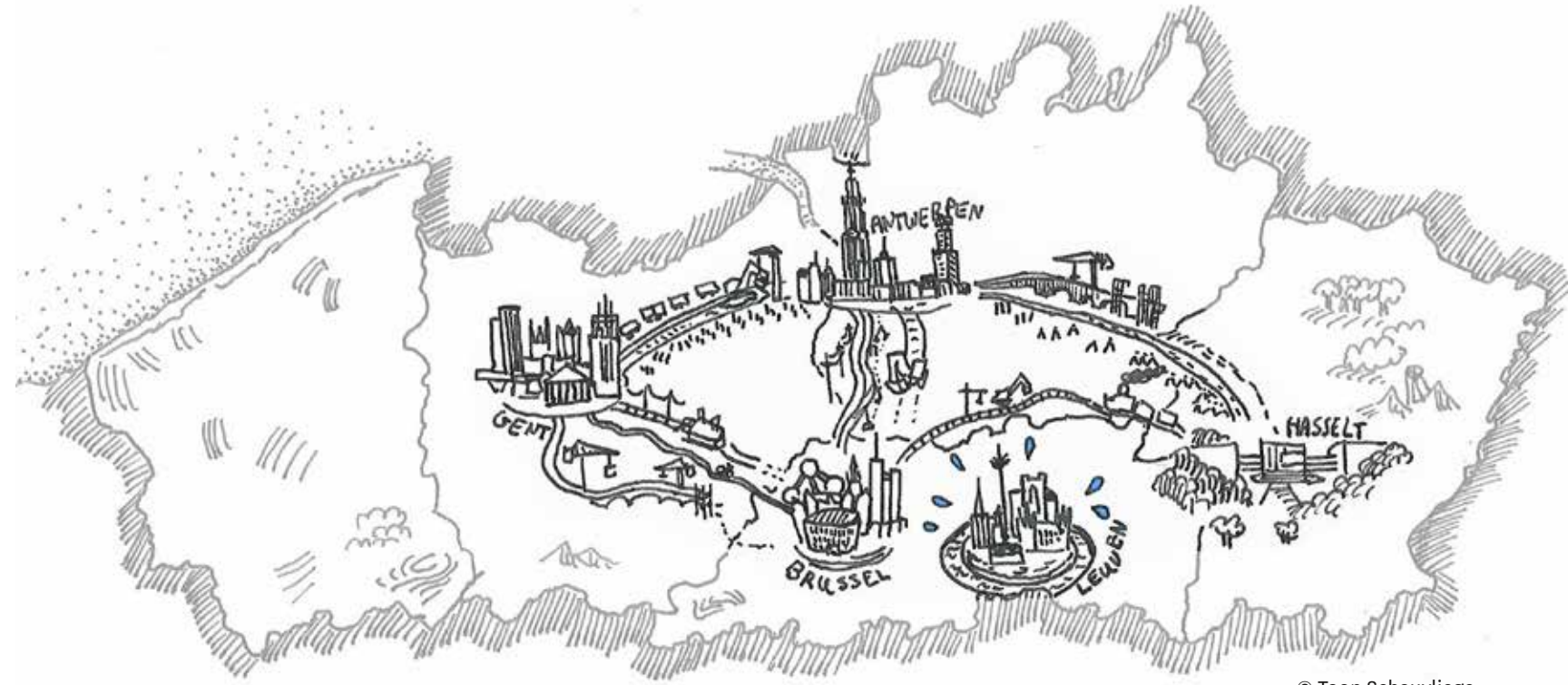
[Luc Sels](#), rector KU Leuven

Onder Torfs voerde de KU Leuven een meer isolationistisch beleid, met een arrogantere toon. De andere rectoren spreken van heus ellebogenwerk. Herman Van Goethem, rector van de UAntwerpen, geeft een duidelijk voorbeeld: 'Toen we op de VLIR het idee van de Universiteit van Vlaanderen bespraken, kante Leuven zich ertegen en de zaak ging dus niet door. Maar daaropvolgend ging de toenmalige Leuvense rector het project met de Universiteit van Vlaanderen (*UVV, red.*) bespreken om het naar zich te trekken, tegen de andere universiteiten in.'

De band met de andere universiteiten was bij momenten zuur, al voelde opvolger Luc Sels niet dat hij brandjes moest blussen bij zijn aantreden. 'Het beleid was toen wel een van redenen dat ik besliste om mij kandidaat te stellen.' Sels bleek een ware tegenpool: 'Isolement levert je nooit iets op op de langere termijn.'

De gezonde concurrentie

Bij Sels' aantreden nam de overlegcultuur tussen de Vlaamse universiteiten een hogere vlucht. 'Luc Sels en ik zien of horen elkaar wekelijks', ver-

© Toon Schauvliege

telt UGent-rector Rik van de Walle. 'Er wordt zeer veel overlegd, veel meer dan mensen van buitenaf zich inbeelden.'

Toch heerst er ook vandaag nog dezelfde gezonde competitie als vroeger: 'Wanneer het bijvoorbeeld gaat over het aantrekken van middelbare scholieren, dan zijn wij absoluut concurrenten', stelt van de Walle. 'Maar die competitie zorgt ervoor dat de aandelen studenten min of meer constant blijven als je beide universiteiten vergelijkt.'

'De KU Leuven biedt hier opleidingen aan die ze niet in Leuven hebben, dat vind ik eigenlijk niet kunnen'

[Herman Van Goethem](#), rector UAntwerpen

De KU Leuven heeft veel campussen in veel steden. 'Bij elke verhuis die we doen zijn er wel wat reacties en gevoeligheden, die ik begrijp', aldus Sels. Van Goethem bevestigt dat: 'De KU Leuven biedt hier ook opleidingen aan die ze niet in Leuven hebben, dat vind ik eigenlijk niet kunnen.'

Volgens Sels komt KU Leuven's aanwezigheid een universiteitsstad echter alleen maar ten goede: 'Dat trekt veel meer studenten, onderzoekers en inkomsten naar een stad, en zorgt voor een verbeterde status als universiteitsstad.'

Over grenzen heen

De ambities van de Vlaamse universiteiten lopen soms uiteen, al blijkt samenwerking wel bij

iedereen de kern. 'We stoten stilaan op een grens wat infrastructuur en studentenhuizing betreft', vertelt van De Walle.

Ook in Leuven is het kortekort een acuut probleem. Volgens van de Walle is dat een uitdaging die alleen samen opgelost kan worden: 'We moeten over instellingsgrenzen heen samen plannen ontwikkelen om nieuwe infrastructuur te delen en creëren.'

De KU Leuven onder Sels mikt vooral internationaal, 'maar niet ten koste van de andere universiteiten', benadrukt Sels. 'In dat opzicht verschill ik misschien wel wat van mijn voorganger. Ik wil de KU Leuven sterker maken, maar niet ten nadele van anderen.'

'Het expansionisme van de KU Leuven hebben de andere universiteiten duidelijk niet'

[Herman Van Goethem](#), rector UAntwerpen

Toch voelen de andere universiteiten zich vaker tot elkaar aangetrokken dan met de KU Leuven. 'De KU Leuven heeft een andere "scope" dan wij. Dat expansionisme van de KU Leuven, dat hebben de andere universiteiten duidelijk niet', vertelt Van Goethem. 'Daarnaast zijn Antwerpen, Gent en Brussel drie steden met een uitgesproken stedelijk profiel, dus geografie speelt daar ook in mee.'

Eén voor allen, allen voor één?

Nadat hij zich in zijn eerste termijn relatief stil heeft gehouden in het publieke debat, maakte Sels onlangs tijdens de opening van het academiejaar duidelijk dat hij de discussietafel niet langer schuwt.

Het publieke debat is voor iedere rector een netelige kwestie. Dat wisten Sels' voorgangers ook al: 'Het is belangrijk dat de unie het debat voorziet van zo objectief mogelijke gegevens, maar zelf een standpunt innemen is problematischer. Een universiteit is erg divers, en dus is het moeilijk om iedereen te vertegenwoordigen', vertelt Waer.

De communicatie naar de buitenwereld toe wat de onderlinge verhouding betreft, stelt de zaken vaak scherper dan ze zijn, vindt Sels. Over de verhuis van de Antwerpse KU Leuven-campus vorig jaar, zegt Sels dat Herman Van Goethem 'niet anders kan dan in de pers verantwoordigd reageren'. 'In de realiteit kan hij niet ontkennen dat het om een opleidingen gaat die in Antwerpen al veel langer bestaan', aldus Sels.

Als het erop aankomt lijkt de overlegcultuur tussen de universiteiten goed te zitten. De vraag is of ambitie, een mogelijke vierde coronagolf en een groeiende polarisatie van het publieke debat dat niet in de weg zullen staan de komende maanden en jaren.⊘

STUDENTENBLAD VETO
KATERN OPINIE
Jaargang 48

Tuur Bries, Master in de vergelijkende en internationale politiek

Scriptie: 'Klimaatsepticisme of ecofacisme: een inhoudsanalyse van het Vlaams Belang'

Een asociaal klimaatbeleid is een broeihaard voor populisme

Het Vlaams Belang speelt doelbewust in op ontevredenheid over het beleid. Klimaatactie zal inclusief zijn of ze zal niet zijn.

Voor de eerste keer sinds de versoepeling van de coronaregels heeft er weer een klimaatmars plaatsgevonden in Brussel. Belgische jongeren kwamen opnieuw op straat om beleidsmakers op te roepen tot actie. In 2019 maakten de protesten van Fridays for Future de klimaatverandering tot een van de belangrijkste onderwerpen op de politieke agenda.

De protesten hadden het doel om aan te dringen op politieke actie en een ambitieuzer klimaatbeleid. Maar helaas kwam uit het protest geen eenduidige inhoudelijke agenda naar buiten. Politici vulden zelf in wat dat beleid moest zijn.

Een groot deel van het gevoerde klimaatbeleid ligt op dezelfde lijn. Het zijn vooral maatregelen die wenselijke gedragswijzigingen koppelen aan economische prikkels. Denk bijvoorbeeld aan belastingen op vervuilende producten. Dergelijke maatregelen laten de doorsnee consument de kost van vervuiling dragen. Bij veel mensen schiet dat in het verkeerde keelgat.

Dat was bijvoorbeeld het geval in 2018, toen de *gilets jaunes* massaal op straat kwamen om te protesteren tegen de verhoogde accijnzen op brandstoffen die Macron invoerde. Die gele hesjes zijn slechts een symptoom van een breder probleem met de huidige klimaataanpak. De ontevredenheid die het huidige beleid creëert is een vruchtbare grond voor populistische partijen.

Mijn thesis toonde aan hoe het Vlaams Belang strategisch inspeelt op de ontevredenheid over de klimaatmaatregelen. Ik analyseerde de communicatie van het Vlaams Belang inzake klimaat en milieu. Wanneer de partij het over het klimaat had, was hun communicatie meestal sceptisch.

Ik onderscheidde drie soorten scepticisme. Ten eerste heerst er in bepaalde kringen een wantrouwen ten opzichte van beleid. Daarnaast waren er mensen die sceptisch waren over de politieke processen achter klimaatactivisme en die geloofden in geheime organisaties, zoals een klimaatlobby. Ten slotte was er ook scepsis tegenover klimaatverandering als wetenschappelijk fenomeen. Het grootste deel van de communicatie van het Vlaams Belang drukte scepticisme uit tegenover het gevoerde klimaatbeleid.

Dat is niet verwonderlijk. Klimaatbeleid is hoe dan ook kwetsbaar voor kritiek uit populistische hoek. Het klimaatprobleem is een abstract en technisch gegeven. Je wordt niet elke dag met de gevolgen ervan geconfronteerd. Daarom springen voornamelijk de kosten van klimaatbeleid in het oog. De baten blijven onderbelicht. Jan Modaal merkt sneller dat zijn portefeuille lichter is dan dat er minder broeikasgassen worden uitgestoten.

Wanneer de minder goedgeoede economische klassen de prijs van dit beleid moeten betalen creëer je nu eenmaal ontevredenheid. Het Vlaams Belang speelt hier regelmatig op in met een anti-elitair discours. Klimaatpolitiek beschrijven ze als een agenda die gestuurd wordt vanuit een corrupte politieke elite. Het doel van klimaatbeleid zou dan vooral bestaan uit geld sprokkelen bij de burger en meer belastingen opleggen.

Oplossingen moeten gezocht worden in een systematische aanpak die inclusief en sociaal rechtvaardig is. Daarvoor zijn ingrijpende maatschappelijke en politieke veranderingen nodig. Bij het uitschrijven van beleid moeten beleidsmakers buiten de lijntjes van het status quo durven tekenen.

Er zijn de laatste jaren veel ideeën gelanceerd om onze maatschappij en economie te hervormen. De circulaire economie is er daar een van, net als vernieuwende ideeën als *degrowth* en de *doughnut economy* waarbij de economie en economische groei begrensd moet worden door zowel ecologische als sociale grenzen. Op die manier kan de strijd tegen klimaatverandering een inclusiever verhaal worden, waarin alle lagen van de bevolking zich kunnen vinden.¹

1. Veto biedt de vele bachelor- en mastertheses die stof aan het verzamelen zijn een kans op een tweede leven, door ze te verwerken in een opiniestuk. Over deze mening is dus tenminste een jaar nagedacht.

Sjarels Crypto

VETO

Oplossingen van vorige editie: 1. Mandaten, 2. Profet, 3. Opiniestuk, 4. Odisee, 5. Kampioen 6. Devos, 7. Beperving, 8. Kotentekort, 9. Dagers, 10. Marktkramer Middenwoord, Topsporter

1. Cool manifest (11) 2. Fruitige recensie (10) 3. Uitspraak over kerncentrale (12) 4. Prijzige jogsessie (8) 5. Opzichter op afstand (8) 6. Ideologie van Umberto Hitler (10) 7. Spijtig van die landbouwgrond (7) 8. Enkele pit (7) 9. De zuster (Eng.) (6) 10. Aandeel in de familie (11) 11. Sportieve edellieden (10)

1.				7					4	6	8								
2.	4				9	9													
3.	7						5												
4.					7													4	
5.					3							8							5
6.		6			2		6												
7.					2	1				7									
8.										1									5
9.					5	8													
10.							3				2	2						6	
11.							4			9		3							

SPONSORED BY
Croque 'n Roll
LEUVEN

Stuur een e-mail met je naam en de oplossing die je in de middenkolom hebt gevonden voor 6 november naar crypto@veto.be en maak kans op een van de

Groepswaardebonnen van Croque 'n Roll!

Varkentje Vinnie verkent Veulen

KU Leuven, thuishaven voor de internationale student

© Celine Vandeweghe
X Thomas Vervoort

De KU Leuven scoort goed op het internationale toneel, dat bewijzen ook de inschrijvingscijfers van dit academiejaar. Meer dan één zesde van de ingeschreven studenten is internationaal.

door Arno Faggio Del Giglio en Jasper Roorda

Nagenoeg 11.000 internationale studenten hebben zich dit academiejaar reeds ingeschreven aan de KU Leuven. Daarmee is de universiteit goed op weg om zich opnieuw te onderscheiden op internationaal vlak. De aantrekkingskracht van de KU Leuven gaat breed: tijdens academiejaar 2020-2021 waren er meer dan 140 nationaliteiten vertegenwoordigd in de Leuvense studentenpopulatie.

De groep internationals – studenten zonder Belgische nationaliteit en zonder Belgisch diploma secundair onderwijs – is onderverdeeld in vier categorieën: diplomastudenten, doctoraatsstudenten, uitwisselingsstudenten en 'andere'. In alle groepen, behalve 'andere', is er een stijging in het aantal studenten merkbaar.

Uitwisselingsstudenten

Volgens Peter Lievens, vicerector Internationaal Beleid aan de KU Leuven, is er bij uitwisselingsstudenten een covid-effect merkbaar. 'Vorig jaar konden we bijna geen enkele uitwisselingsstudent van buiten Europa ontvangen', zegt hij. 'Nu gaan we terug richting het normale niveau.'

Door de coronapandemie ontving de KU Leuven vorig jaar 'slechts' 1077 uitwisselingsstudenten. Dat aantal is nu al boven de 1100 gestegen, en Lievens heeft weet van minstens 400 extra internationals in het tweede semester.

'Vorig jaar hadden we nog geen derde van het aantal studenten dat wij anders op uitwisseling ontvangen'

Ria Laenen, *International Office Sociale Wetenschappen*

Ook de faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen (FEB) kende een sterke daling in het aantal uitwisselingsstudenten. 'In 2020-2021 hadden we 325 inkomende uitwisselingsstudenten, wat slechts 70% was van het jaar daarvoor', zegt Ingeborg Vandenbulcke, verantwoordelijke internationalisering aan de FEB. 'Om voor de hand liggende redenen ontvingen we dat jaar bijna exclusief Europese studenten.'

Aan Sociale Wetenschappen kenden ze vorig academiejaar eveneens een coronadip. 'Vorig jaar hadden we nog geen derde van het aantal studen-

ten dat wij anders op uitwisseling ontvangen', zegt Ria Laenen, medewerker van het International Office Sociale Wetenschappen. Momenteel zit de faculteit met een honderdtal studenten ongeveer terug op het niveau van voor de coronacrisis.

First-choice university

Sinds 2018-2019 is het aantal internationale diplomastudenten met meer dan een kwart toegenomen. Die studenten volgen een volledige bachelor-, master-, master-na-masteropleiding of een voorbereidings- of schakelprogramma aan de KU Leuven.

'We merken op dat Zuid-Amerikaanse studenten helaas regelmatig onvoldoende Engels beheersen'

Ria Laenen, *International Office Sociale Wetenschappen*

Doordat ongeveer één tiende van de studenten aan de KU Leuven een internationale diplomastudent is, zet de universiteit haar ambitie om een *first-choice university* te worden kracht bij.

Ook het aantal doctoraatsstudenten met niet-Belgische achtergrond gaat erop vooruit: de toename van de afgelopen academiejaren zet zich gestaag voort. 'Doctoraatsstudenten kunnen doorheen het hele jaar starten, dus ook daar merken we een stijging', weet Lievens.

Wijdverspreid

Het covid-effect dat niet-Europese uitwisselingsstudenten in haar greep had, lijkt van de baan. 'Dit academiejaar zitten we al op meer dan 400 inkomende studenten. Hun afkomst is ook geografisch veel meer verspreid', aldus Vandenbulcke. Aan Sociale Wetenschappen constateren ze hetzelfde fenomeen: 'We stellen gelukkig vast dat er best veel diversiteit zit in de nationaliteiten die bij ons terecht komen', aldus Laenen.

Desondanks blijven studenten uit Afrika en Zuid-Amerika ondervetegenwoordigd volgens Laenen. De faculteiten zetten evenwel fel in op het creëren van kansen voor Afrikaanse en La-

tijns-Amerikaanse studenten die met financiële obstakels te kampen hebben.

'Het is bijna weer business as usual'

Lieve De Mey, *communicatieverantwoordelijke Pangaea*

'Voor Zuid-Amerika merken we helaas dat studenten regelmatig onvoldoende Engels beheersen om hier een programma te volgen. Dat zijn zaken die wij natuurlijk moeilijk zelf kunnen oplossen, maar die we wel als aandachtspunt bij onze partneruniversiteiten aanbrengen', voegt Laenen nog toe.

Pangaea, het Intercultureel Centrum van de KU Leuven, ziet ook een toename in internationale studenten ten opzichte van vorig jaar. 'Het is bijna weer business as usual', zegt Lieve De Mey, communicatieverantwoordelijke bij Pangaea. 'We hebben quasi geen beperkingen aan het begin van dit academiejaar. In onze bar en lounge hanteren we de horecaprotocollen.'

'We focussen meer op kleine groepen en op diepgaandere connecties tussen zowel lokale als internationale studenten'

Lieve De Mey, *communicatieverantwoordelijke Pangaea*

Het noodgedwongen aangepaste aanbod tijdens het coronajaar kleurt het huidige scala aan activiteiten. 'We focussen meer op kleine groepen en op diepgaandere connecties tussen zowel lokale als internationale studenten', aldus De Mey. Met Connected Cafés, een conversatiespel met diversiteitskaarten waarbij deelnemers elkaar heel snel beter leren kennen, kunnen studenten een echt netwerk opbouwen in hun (nieuwe) studentenstad.

'We willen uiteindelijk vooral faciliteren dat studenten zelf activiteiten organiseren', voegt Lieve De Mey nog toe. Na de Orientation Days aan het begin van het academiejaar, waaraan 1500

studenten fysiek en een 500-tal studenten online deelnamen, mogen ze dus ook zelf het heft in handen nemen. 'Pangaea is in de eerste plaats een ontmoetingscentrum voor iedereen. We zijn een *home-away-from-home* er voor zowel de internationals als de locals', besluit De Mey.

China is veruit koploper wat betreft buitenlandse studenten aan de KU Leuven

In totaal is zo'n 18% van de KU Leuvenstudenten een international. Tijdens het vorige academiejaar was de Leuvense universiteit vooral een populaire bestemming voor Chinese (1259), Indiase (657) en Turkse (377) studenten. Daarmee is China veruit koploper wat betreft niet-EER-landen (*landen die niet tot de Europese Economische Ruimte behoren, red.*). Iran (299) en de Verenigde Staten (270) vervolledigen de top vijf.

Van landen die wel deel uitmaken van de EER vonden vooral Nederlanders (1159) en Italianen (789) vorig academiejaar hun weg naar Leuven. Ook Duitsland (495) en Spanje (493) leverden heel wat studenten af. Voor Franse studenten (313) is de KU Leuven eveneens een gewaardeerde universiteit.

Het eigen oordeel

Aan Pangaea ontmoeten veel van die nationaliteiten elkaar. Egan, een Indonesische student Business Engineering die al vier jaar in Leuven studeert, werkt bij Pangaea. Bij hem en andere studenten klinkt het unaniem: 'Leuven is een echte studentenstad.'

Xiaqu en Xiaomeng, beiden eerstejaarsstudenten uit China, beamen het studentikoze karakter en wijzen op de historische charme van de stad. 'Leuven is vooral heel gezellig voor studenten', vindt Xiaqu. 'Voor mij was het in het begin best speciaal dat je hier zoveel bakstenen en laagbouw om je heen ziet. In de grote Chinese stad waar ik vandaan kom zie je enkel moderne, volledig glazen wolkenkrabbers', vult Xiaomeng aan.

'Leuven is een stad die bruist van het leven', stelt Susana, een Spaanse psychologiestudente, enthousiast. 'De universiteit is echt het grootste

gebeuren van de stad. Ik vind het erg leuk dat je overal studenten ziet lopen en dat de stad echt volledig om de universiteit draait.'

Silvia, eveneens Spaans, vult aan dat de fakbars haar erg kunnen smaken. 'Het is erg leuk dat je hier kunt uitgaan op plekken waar je enkel andere studenten tegenkomt en dat de drank binnen het studentenbudget past.'

Felipe, een Colombiaanse student Biochemical Engineering, merkt op dat hij graag in Europa wilde komen studeren. 'Ik koos voor Leuven omdat het hier relatief goedkoop is én omdat Leuven goed staat in internationale rangschikkingen', vertelt hij. Ook voor Egan is dat een belangrijk argument: 'De grootste reden om naar Leuven te komen, waren de lage studiekosten', besluit hij.

Tegenvallers

Het studentenleven gaat niet altijd over rozen. De meesten hebben geen grote kritiekpunten, maar Spaanse en Chinese studenten vinden de Belgische gastronomie, los van de vele frituren, wat tegenvallen. Restaurants en gespecialiseerde supermarkten zijn duur en hebben een beperkt aanbod, vinden zowel Irene, een Spaanse studente Lerarenopleiding, als Xiaqu.

En ja, het weer natuurlijk. Daar is niemand echt over te spreken.☺

'Ik koos voor Leuven omdat het hier relatief goedkoop is én omdat Leuven goed staat in internationale rankings'

Felipe, *Colombiaanse student*

'Leuven is vooral heel gezellig voor studenten'

Xiaqu, *Chinese student*

'Het is speciaal om zoveel laagbouw te zien, in de grote Chinese stad waar ik vandaan kom zie je enkel moderne, glazen wolkenkrabbers'

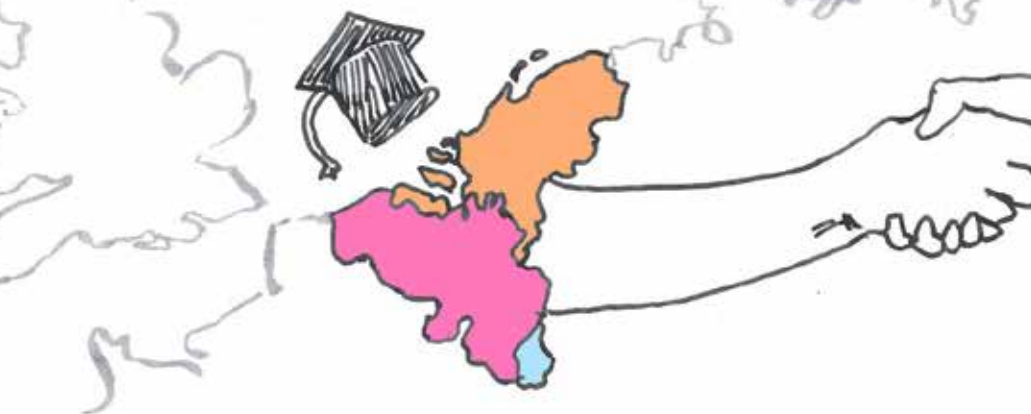
Xiameng, *Chinese student*

© Arno Faggio Del Giglio

Benelux en Baltische staten erkennen elkaars diploma's

De Benelux-landen en de Baltische staten hebben een verdrag gesloten om diploma's te erkennen. De landen willen zo een voortrekkersrol opnemen in de Europese integratie van het hoger onderwijs.

door [Arno Faggio Del Giglio](#) en [Wolf France](#)

Voortaan erkennen de Benelux-landen (België, Nederland en Luxemburg) en de Baltische Staten (Estland, Letland en Litouwen) automatisch elkaars diploma's. Het verdrag moet ervoor zorgen dat iedereen die in een van de ondertekenende landen een diploma behaalt, gevrijwaard blijft van lange en soms kostelijke erkenningsprocedures.

Onderlinge overeenkomsten

Zowel België, Nederland en Luxemburg als de drie Baltische Staten hadden onderling al overeenkomsten over de erkenning van hogeronderwijsdiploma's. Sinds 2015 erkennen de Benelux-landen elkaars bachelor- en masterdiploma's, waaraan ze in 2018 *associate degrees* en doctoraten toevoegden. Ook de Esten, Letten en Litouwers erkennen elkaars diploma's al in een regionaal verdrag.

De twee groepen landen vonden het een meerwaarde om de banden aan te halen en ondertekenden in 2019 een intentieverklaring. Het daaruit resulterende verdrag zal het vrije verkeer vergemakkelijken van personen met een diploma uit een van de zes landen die in het andere verdragsland willen studeren of er hun professionele loopbaan willen voortzetten.

Lydia Klinkenberg, minister van Onderwijs in de Duitstalige Gemeenschapsregering, onderstreept de hoge mate van grensoverschrijdende mobiliteit, zowel op de arbeidsmarkt als in het onderwijs, met onze buurlanden. 'De automatische wederzijdse erkenning van hoger-onderwijs-

diploma's biedt onze gemeenschap dan ook een grote meerwaarde', zegt ze.

Uniek akkoord

De Benelux-landen en Baltische staten vormen nu samen de enige regio in de Europese Hogeronderwijsruimte waartussen het niveau van diploma's automatisch worden erkend. De ambitie is dat andere landen dezelfde weg inslaan.

'Het doel is de verdieping van de Europese ruimte voor hoger onderwijs'

[Valérie Glatigny](#), minister van Onderwijs Franse Gemeenschap

Het verdrag staat open voor toetreding door andere landen van de Europese Hogeronderwijsruimte, op voorwaarde dat ze voldoen aan de kwaliteitsvereisten voor de automatische en algemene wederzijdse erkenning van het niveau van diploma's. Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts hoopt dat andere landen of deelstaten zich zullen aansluiten bij het verdrag. 'We willen meer invulling geven aan de Europese Hogeronderwijsruimte.'

Na de Bolognaverklaring uit 1999, die door 29 landen werd ondertekend, sloten gedurende de afgelopen twintig jaren steeds meer landen aan. Deelnemende landen worden zo opgenomen in de Europese Hogeronderwijsruimte. Door de

Bolognaverklaring volgen Europese hoger onderwijsinstellingen een uniforme, driejarige leeracyclus. Die cyclus bestaat uit de gekende bachelor- en masterdiploma's en doctoraatsstatuten.

Slechts een piste naar Europese integratie

Deze unieke overeenkomst staat volgens de ondertekenaars geen verdere Europese samenwerking in de weg. Volgens Valérie Glatigny, minister van Hoger Onderwijs in de Franse Gemeenschapsregering, nemen de ondertekenaars een voortrekkersrol op. Het doel is de verdieping van de Europese ruimte voor hoger onderwijs.

De Europese Unie heeft met Erasmus+ zijn eigen manier om Europese integratie op vlak van hoger onderwijs te promoten. Daarnaast is er ook het Una Europa-project waar acht Europese universiteiten in samenwerken. Die projecten verschillen met het akkoord dat nu gesloten is en lijken het aan te vullen.

'Met dit verdrag moedigen wij Europeanen aan om hun gemeenschappelijke toekomst te delen'

[Alain de Muysier](#), secretaris-generaal Benelux Unie

Dat regionale en Europese integratie elkaar niet uitsluiten, zegt ook Alain de Muysier, secretaris-generaal van de Benelux Unie. Volgens hem is het de missie van de Benelux om een levend laboratorium te zijn voor de Europese integratie. 'Met dit verdrag moedigen wij Europeanen aan om hun gemeenschappelijke toekomst te delen.'>

Stress niet, zo vind je een thesisonderwerp

Ik heb dringend een thesisonderwerp nodig. Tegen eind deze maand moet ik een promotor vinden en een eerste voortgangsrapport invullen met een 'bondige omschrijving van het project'. Ik stress me dood.

door [Basil Clayes](#)

Met afgunst kijk ik naar de student die doorheen de studie een interesse heeft ontwikkeld in een specifiek onderzoeksveld en in de zomervakantie voor het masterjaar op organische wijze op een thema landt. Ik ben het type dat zelfs door een menukaart overweldigd is. Een thesisonderwerp is pure paniek.

'Ga vooral niet panikereren', zei Stéphane Symons, de vicedecaan onderwijs van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte. 'Het is normaal dat je keuzestress hebt, zeker als je zelf met een thema mag komen.'

Umberto Eco: de grote thesishulp

Ik neem zijn advies ter harte en ga bedaard naar de bibliotheek om te doen wat ik altijd doe als ik vastzit: ik zoek advies van beroemde, dode intellectuelen. Uit het rek haal ik *Hoe schrijf ik een scriptie* van schrijver en geschiedkundige Umberto Eco, een voor zijn doen gebald boek uit 1977 dat in Italië bekend staat als dé grote thesishulp.

Elke scriptie aan de universiteit is een 'wetenschappelijk' onderzoek

Misschien doen ze er in de exacte wetenschappen wel eens schamper over, maar elke scriptie aan de universiteit is een 'wetenschappelijk' onderzoek, of het nu gaat over vasculaire aandoeningen of de verhandelingen van Augustinus. Eco zet vier lijnen uit voor studenten die zich willen bedienen van het keurmerk 'wetenschapper'.

Ten eerste moet de scriptie een duidelijk gedefinieerd onderzoeksobject hebben, een onderwerp als het concept van de *Seinsvergessenheit* bij de late Heidegger. De onderzoeker in spe moet ook iets nieuws aan het licht brengen. Een uitgewerkt wiskundig bewijs van de stelling van Pythagoras is natuurlijk geen goede scriptie. We weten al meer dan 2.000 jaar dat die stelling klopt.

Als laatste moet de scriptie anderen vooruithelpen. Je schrijft niet in het luchtledige, maar voegt iets kleins (of groots) toe aan een bestaand, soms eeuwenoud, debat. Ten slotte moeten er 'elementen voor verificatie of falsificatie van de hypothesen' in verwerkt zitten.

© Miette X Anastasia Arnhold

Stappenplan

Oké, de stress is er wat af, maar ik heb nog steeds geen onderwerp. Symons had een heus stappenplan voor me klaar: 'Begin niet té concreet te denken. Ga vooral op zoek naar een veld dat je boeiend vindt en specifieke docenten die je in de lessen interessant vond.'

Eco waarschuwt voor brede, overmoedige onderwerpen die 'zelfs doorgewinterde wetenschappers rillingen bezorgen'

Doe dan wat ik deed toen ik dit artikel schreef: ga in de bibliotheek zitten en lees. 'Wees zo honerig als je kunt zijn', adviseert Symons. 'Pak wat boeken vast en blader er eens door. Als je iets in-

teressants tegenkomt, ga er dan verder op in, tot je iets ontdekt dat je écht boeiend vindt. Ga dan terug naar je docent.' Als dat te overweldigend is, kun je ook de omgekeerde methode hanteren. Neem een overzichtslijst van thema's en schrap alvast waar je niets over wilt schrijven.

Uiteindelijk moet je wel gaan voor iets specifiek. Eco waarschuwt voor brede, overmoedige onderwerpen die 'zelfs doorgewinterde wetenschappers rillingen bezorgen'. Ga niet voor het Trotskyisme in West-Europa, maar wel voor de Trotskistische vleugel van de Britse Labour Party in de jaren 1980.

Ook als je een genie bent doe je er goed aan te beginnen met een andere auteur of een welbepaalde casus als uitgangspunt. Dat klinkt misschien vervelend, maar vaak concludeer je uit iets ogenschijnlijk specifiek iets verrassend universeels. Dat is nu net het mooie aan thesissen.>

Dierproeven: KU Leuven is kampioen

De KU Leuven is het grootste proefdierencentrum van de Benelux. Zij is ook de enige in België die nog experimenten doet op apen. Verschillende partijen staan lijnrecht tegenover elkaar.

door [Justin Vandenbosche](#), [Yarne Puts](#) en [Sjerenó Cörvers](#)

Bij de opening van het academiejaar demonstreerde Animal Rights tegen het gebruik van apen voor dierproeven aan de KU Leuven. Niet alleen het gebruik van apen vinden zij problematisch. Als het aan Animal Rights lag zou geen enkele diersoort gebruikt mogen worden bij experimenten. De KU Leuven is koploper in de Benelux wat betreft het aantal dierproeven: 101.773 in 2019. In 2018 was dat nog 96.649. Een duidelijke stijging.

Uit opiniepeilingen blijkt dat zo'n driekwart van de Belgen dierproeven verwerpt als deze niet met het oog op de genezing van ernstige of dodelijke ziektes worden gedaan. Kris Meurrens, directeur van het Proefdierencentrum heeft kritiek: 'De polls zouden er waarschijnlijk anders uitzien als je expliciet zou vermelden dat het doel medisch onderzoek is.' Dierproeven hebben namelijk ook hun nut bewezen, zoals bij de ontwikkeling van coronavaccins.

Dierproefparadox

Een van de fundamentele problemen als het gaat over dierproeven is de dierproefparadox. 'We willen dat dieren fysiologisch sterk gelijkaardig zijn aan mensen, maar qua bewustzijn sterk van ons verschillen', zegt Stijn Bruers, doctor in dierenrechten.

'Qua pijngevoeligheid lijken dieren sterk op ons, terwijl er fysiologisch vaak grote verschillen zijn'

[Stijn Bruers](#), doctor in dierenrechten

Die gelijkaardigheid is nodig zodat het experiment ook iets zegt over de mens. Het verschil tussen mens en dier is nodig om te rechtvaardigen waarom we proefdieren, in tegenstelling tot mensen, mogen gebruiken voor experimenten.

Het probleem volgens Bruers is dat juist het tegenovergestelde vaak het geval is: 'Qua pijngevoeligheid (*bewustzijn, red.*) lijken dieren sterk op ons, terwijl er fysiologisch vaak grote verschillen zijn.' Voor onderzoek naar depressie bijvoorbeeld moet het bewustzijn van een primate juist sterk op ons lijken om relevante resultaten op te leveren.

Je mag iemands lichaam niet tegen de wil van de betrokken persoon gebruiken. Dieren beschikken niet over dat recht

Een primate heeft het mentale vermogen van een kind van drie tot zes jaar. 'Als we dan zeggen dat we experimenten mogen doen op primaten omdat zij mentaal van ons verschillen, mogen we dan ook experimenten doen op mensen die dezelfde vermogens hebben?', vraagt Breurs zich af.

Mensproeven uit den boze

Het merendeel van de mensheid zou stellig 'nee' antwoorden op de vraag van Bruers of we mensen als 'proefdier' mogen gebruiken. Het gebruik van mensen voor experimenten is niet toegestaan vanwege het recht op lichamelijke zelfbeschikking. Je kan met andere woorden iemands lichaam niet tegen de wil van de betrokken persoon gebruiken. Dieren beschikken niet over dat recht.

De vraag waarom dieren dit recht op lichamelijke zelfbeschikking niet hebben blijft dan nog onbeantwoord. Men zou kunnen stellen dat dieren anders zijn dan mensen als het op de criteria voor zelfbeschikkingsrecht aankomt. Dat onderscheid is echter lastig te maken. De meeste proefdieren voldoen namelijk aan de twee voorwaarden voor dat zelfbeschikkingsrecht: 'Een eigen wil en het besef van het eigen lichaam', stelt Bruers.

Vertaling van mens naar dier

Als er dan toch dierproeven uitgevoerd worden is 'de muis de gouden standaard', aldus Jen Hochmuth, dierenactiviste bij Animal Rights. Maar hier loopt het soms wel eens fout. Als bijvoorbeeld een geneesmiddel tegen kanker gevonden moet worden, kan dit geneesmiddel op twee manieren getest worden: op muizen of op een *organ-on-a-chip*. Dat is een kleine, gekweekte versie van een orgaan dat rechtstreeks verbonden is met een chip.

Als we het geneesmiddel zowel op een *organ-on-a-chip* testen, als op muizen en de resultaten van de eerste zijn positief, terwijl de resultaten van de testmuizen negatief zijn, dan zal het geneesmiddel niet worden gebruikt. En dat terwijl 'negen op de tien keer de vertaling van dier naar mens niet werkt', vertelt Hochmuth.

Alternatieven

Het Europees Parlement heeft nagenoeg unaniem gestemd voor alternatieven voor dierproeven, en heeft aangedrongen bij de Europese Commissie om fondsen vrij te maken om daarin

te investeren, zoals bijvoorbeeld *organ-on-a-chip*. Tevens werd er beslist dat universiteiten de voortrekkers moeten zijn op dat vlak.

Bruers benoemt ook een ander alternatief: microdosering bij mensen. Daarbij wordt een kleine hoeveelheid van een schadelijke stof in het lichaam van een mens gebracht om na te gaan hoe het lichaam deze stof afbreekt. Daar kunnen onderzoekers ook veel uit afleiden. Het nadeel is dat dan genoeg vrijwillige proefpersonen zich moeten aanmelden.

De universiteiten zijn volgens Hochmuth in principe niet verplicht om dierproeven uit te voeren. Toch zijn er bepaalde wetgevingen die dierproeven verplichten. Een voorbeeld is de RE-ACH-wetgeving, die de veiligheid van chemische producten behandelt.

Blinde vlek

Hoewel het Europees Parlement voorstander is van alternatieven, is het volgens An Zwijsen, voorzitter van de Ethische Commissie Dierproeven aan de KU Leuven, onmogelijk om dierproeven af te zweren. Ze haalt een voorbeeld van toxiciteitsonderzoek aan: 'In een eerste stadium kan dat in een schaalte waar cellen van bepaalde organen worden getest. Als je proefdieronderzoek uitsluit, dan heb je daar helaas geen volledig beeld mee.' Bij proefdieren kan je namelijk zien of er toxische bijproducten ontstaan in andere organen. 'Dat zie je niet in een schaalte', luidt het.

'Enkel alternatieven gebruiken zou een blinde vlek creëren binnen het onderzoek'

[An Zwijsen](#), voorzitter Ethische Commissie Dierproeven KU Leuven

Tegenwoordig doet men al veel onderzoeken in celculturen. 'Je kan met stamcellen kleine orgaantjes creëren (*organ-on-a-chip, red.*), maar voor complexere onderzoeksvragen die veel interactie vragen tussen de organen zijn proefdieren nodig,' aldus Kris Meurrens, directeur van het Proefdierencentrum van de KU Leuven. Volgens de directeur is het belangrijk dat beide methoden elkaar aanvullen. 'Enkel alternatieven gebruiken zou een blinde vlek creëren binnen het onderzoek', vult Zwijsen aan.

Uitocht onderzoekers

Daarnaast zou het volgens Zwijsen een slechte zaak zijn als België volledig proefdiervrij zou zijn. 'Onderzoekers trekken dan gewoonweg naar landen waar de regels minder streng zijn.' De voorzit-

ter oppert om de regels te blijven verfijnen omdat de afschaffing van dierproeven niet zou leiden tot het verdwijnen ervan.

'We willen het feit dat onderzoek met proefdieren leed veroorzaakt zeker niet doodzwijgen'

[An Zwijsen](#), voorzitter Ethische Commissie Dierproeven KU Leuven

'Vandaag zien we trouwens ook dat er meer dierproeven doorgaan omdat er onder andere meer onderzoekers actief zijn,' verklaart Zwijsen. Meurrens stelt daarop voortbordurend dat de stijging van het aantal dierproeven te wijten is aan de *shift* in het onderzoek met zebrafissen. Iedere zebrafislarve ouder dan vijf dagen telt namelijk als een eenheid. 'In 2020 zullen de cijfers trouwens ook lager liggen als gevolg van de coronapandemie. Dat zullen we binnenkort in ons jaarverslag kunnen zien.'

Transparantie

Volgens Zwijsen is de KU Leuven een leider op het vlak van immunotherapie bij kanker. 'Je moet er geen doekjes om winden dat dat komt doordat de dieren in verschillende kankerstadia zijn gebracht. Vroeger durfden de onderzoekers niet openlijk te spreken over hun onderzoek.' Vandaag

vindt de KU Leuven transparantie belangrijk. 'We willen het feit dat onderzoek met proefdieren leed veroorzaakt zeker niet doodzwijgen.'

Meurrens geeft aan dat we in België onderzoek doen naar parkinson, alzheimer en kanker en daarbij de dieren dus gelijkaardige pijn kunnen vertonen als de patiënten. 'We miskennen dat niet, maar we willen het die dieren zo comfortabel mogelijk maken door bijvoorbeeld betere verzorging of extra pijnstilling. Ik ben zelf dierenarts en ik wil bijdragen aan een betere gezondheid voor mens en dier. We zijn zeker niet ongevoelig voor het leed bij de dieren.'

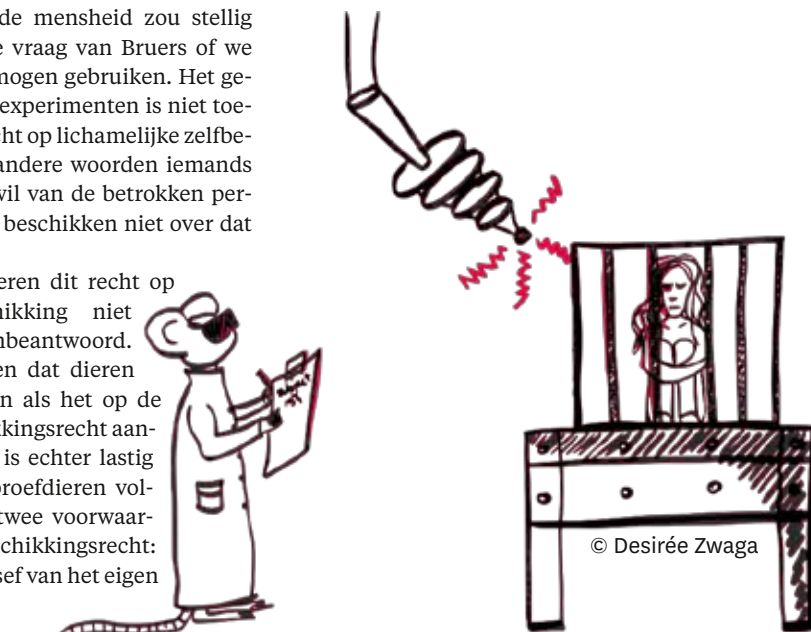
Humane eindpunten

De Ethische Commissie waakt over de doeltreffendheid en de veiligheid bij onderzoeken. 'Alle onderzoeken zijn eerst meermaals langs ons gepasseerd, waarbij we verbeteringsuggesties oplegen. 'Als het onderzoek eenmaal is goedgekeurd kan de onderzoeker geconfronteerd worden met een onverwacht bezoek om na te gaan of de humane eindpunten niet zijn overschreden', aldus Zwijsen.

De humane eindpunten zijn vooropgestelde meetpunten waar de onderzoeker niet over mag gaan. Vanaf dat punt is er te veel leed voor het dier en is het niet langer in proportie met het onderzoeksdoel. 'In het verleden hebben onderzoekers daar inbreuken op gepleegd', gaat Zwijsen verder. Gelukkig kan steeds iedereen een inbreuk anoniem melden via een online meldpunt. Zwijsen vertelt ook dat de commissie ooit een onderzoeker had betrapt op een muis met een te grote tumor. 'Als we dat zien wordt het onderzoek stilgelegd en riskeert de onderzoeker een sanctie.' ☹

© Marie Vandenbroeck

De balans na 25 jaar Afrika Filmfestival

Vooroordelen blijven onze culturele blik nog steeds beperken en dat maakt het Afrika Filmfestival na 25 jaar nog pijnlijk relevant.

door [Thomas Vervoort](#) en [Lisa De Witte](#)

Tijdens Vierkant voor Afrika, een bijeenkomst van ngo's in 1996, merkte historicus Guido Convents op hoe ze over Afrikaanse problemen spraken en pretendeerden oplossingen in pacht te hebben. 'Terwijl ze niet eens aan de aanwezige Afrikanen vroegen of dat effectief de problemen waren die moesten opgelost worden. Zij zaten er voor spek en bonen bij.'

'Als je je bezighield met kritiek op het koloniale systeem, was je communist'

[Guido Convents](#), oprichter AFF

Met dat welwillende paternalisme van die organisaties en een ontbrekende Afrikaanse stem in het achterhoofd, stampten hij en wijlen Guido Huysmans het Afrika Filmfestival (AFF) uit de grond. Een 'artistieke, sociale en educatieve organisatie', aldus Convents. Vandaag, 25 jaar later, is het festival een van de grootste in Europa dat Afrikaanse films in de kijker zet.

Het dekolonisatiedebat

Het Afrika Filmfestival probeert het wij-versus-zij-verhaal te doorbreken door verhalen uit Afrika

Oprichter van het Afrika Filmfestival, Guido Convents
© Thomas Vervoort

Voor Filip De Boeck, professor antropologie aan de KU Leuven, is het kolonialisme eveneens geen verleden tijd: 'Het is formeel misschien een afgesloten periode, maar op vele manieren leven koloniale denkbeelden vandaag nog heel erg sterk verder.'

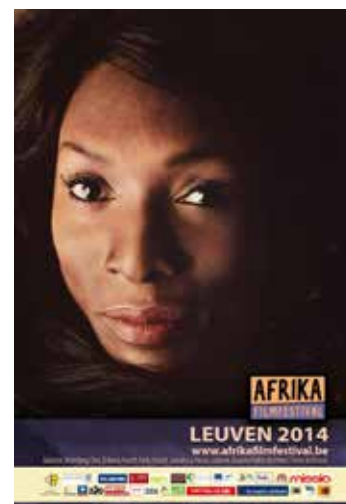
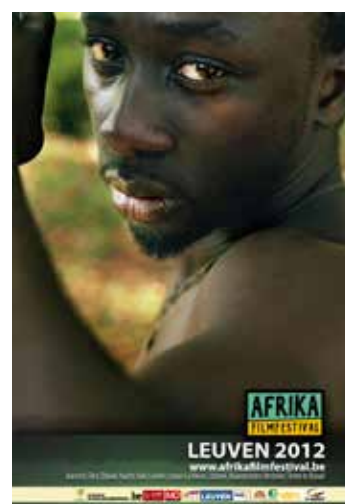
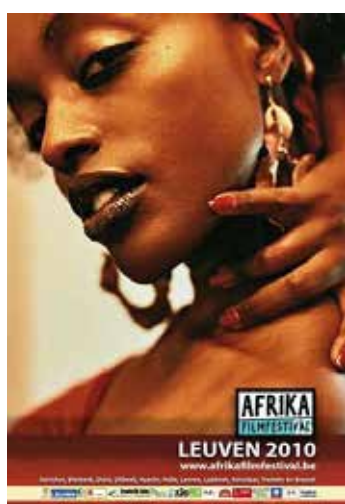
'De posters voor het Afrika Filmfestival zijn meestal erotiserende en exotische beelden van een Afrikaanse vrouw'

[Filip De Boeck](#), professor antropologie KU Leuven

Dat is ook te merken aan de posters voor het Afrika Filmfestival. 'Het zijn meestal erotiserende en exotiserende beelden van een Afrikaanse vrouw', aldus De Boeck. 'Waarom is dat altijd een vrouwenfiguur? Met alle respect voor het pionierswerk van het AFF, maar ik denk dat ze, door terug te vallen op zo'n stereotiep beeld, zelf toch ook nog voor een deel een koloniale beeldvorming bestendigen.' Volgens De Boeck zou ook daar verandering in moeten komen: 'We moeten ons de vraag stellen "Hoe kunnen we onze eigen blik dekoloniseren?"'

naar het publiek te brengen in de vorm van films die een authentiek beeld weergeven. Geen achterhaalde verhalen over het Afrika van op televisie, een continent van armoede en miserie, maar verhalen van een Afrika waarin we onszelf als mens kunnen herkennen met thema's als transgender-schap en familiegeheimen.

Het AFF kan echter niet genieten van grote media-aandacht of van resonantie bij een breder publiek. 'Als je je vroeger bezig hield met kritiek hebben op het koloniale systeem, dan was je een communist en werd je gemeden. Vandaag is er gewoon desinteresse, terwijl de samenleving nog doordrongen is van een koloniale cultuur', aldus Convents.

Waar blijft de student?

Mainstream media en de pers bereiken blijft niet gemakkelijk. Kunnen studenten dan een mogelijk publiek zijn? Volgens Convents stond die groep vroeger meer open voor films vanuit verschillende hoeken. 'Vroeger was er een stormloop naar Poolse, Russische en Argentijnse films.'

Moderne trends en de komst van sociale media zorgen echter voor een verandering in ons kijkgedrag. 'Nu kan je allemaal films vinden op Netflix, maar je gaat er geen Poolse bekijken: je kijkt wat gekend is. Dat verengt je blik', verduidelijkt Convents. Dat leidt ertoe dat ook studenten moeilijker in het verhaal van AFF mee te krijgen zijn, maar de laatste jaren komen er gelukkig meer en meer studenten.

'In naam van Afrika?'

Ondanks welgemeende intenties blijft het AFF niet gespaard van kritiek. Het team bestaat uit witte mannen en vrouwen met slechts één Afrikaanse collega.

Ook De Boeck wordt daar als professor mee geconfronteerd: 'Ik ben zestig, wit en een man – ik merk zelf dat spanningsveld, maar tegelijk denk ik dat dat nu eenmaal een onderdeel is van een evolutie die onomkeerbaar is. Mensen kunnen nu wel uiting geven aan hun agency; het is hun moment om gehoord te worden. Dat is gewoon juist, ook al is dat soms vervelend. Ik denk dat dat een heel terechte evolutie is.'

Het roept actuele vragen op: kan je als witte persoon nog zo'n diversiteitsplatform opstarten en in welke mate is een niet-Afrikaanse regisseur in staat om een authentieke weergave te geven van het continent? Cineast Ike Bertels stelt die tendens in vraag: 'Ik werk al jaren met Afrikaanse, lokale mensen. Nu gaan ze je ondervragen als filmmaker. Het is zo rigide toegepast zonder te begrijpen waar het over gaat.'

'Ik werk al jaren met Afrikaanse locals en nu gaan ze je ondervragen als filmmaker'

[Ike Bertels](#), cineast

Convents is alvast stellig: 'Als Ousmane Sembene, de vader van de Afrikaanse cinema, 10.000 dollar krijgt van Harvard en gratis naar Leuven komt om mijn boek voor te stellen, dan denk ik niet dat het festival verkeerd bezig is. Dat is geen pretentie hebben.'

'Het betekent wel dat het festival naar Afrikanen luistert om de wijze waarop zij de werkelijkheid ervaren te kunnen bevatten. Dat is met alles zo. Het vraagt inzet, nieuwsgierigheid en openheid', besluit Convents. 3

door [Viktor Flamand](#)

Niet alleen Stromae, Adele en Coldplay komen met nieuw materiaal: ook het Leuvense culturele landschap heeft weer heel wat in petto.

Basic Instinct + Boekvoorstelling – Cinema ZED Vesalius Dinsdag 26 oktober, 19u30

Voor de fan van neonoirfilms schotelt Cinema ZED dinsdagavond *Basic Instinct* voor. Als de uiterst charmante maar manipulatieve Catherine Tramell steelt Sharon Stone de show in deze erotische thriller van Paul Verhoeven. Voorafgaand aan de film stelt filmjournalist Chris Craps zijn nieuwste boek voor, *Ik ben het die hier de vragen stelt*. Het gaat om een anekdotisch relaas van de leukste en grappigste momenten uit dertig jaar aan interviews met Hollywoods grootste sterren en regisseurs.

7 euro met cultuurkaart

Wals en Waanzin, UUR KULTUUR – MTC Grote aula Dinsdag 26 oktober, 20u30

Even terug naar een negentiende-eeuwse Weense balzaal voor een romantische wals? Het kan. Dinsdagavond zakt het Weense Alban Berg Ensemble af naar Leuven voor de romantische harten onder ons. Richard Strauss brengt frivoliteit, Arnon Schönberg durf en Gustav Mahler neemt je mee tot de hoogtes van de romantiek. Een dwarsdoorsnede van de Weense muzieksceen uit haar bloeiperiode voor ieder die een klassiek concert waardeert.

Gratis met cultuurkaart (vooraf reserveren)

Open Mic – Het Depot
Woensdag 3 november, 20u-23u

Jong talent gespot. Aanstormend talent krijgt elke eerste woensdag van de maand de kans om het podium in te palmen. Met twee nummers op piano, gitaar of gewoon met je stem kun je zelf mensen ontroeren en verbazen, maar ook gewoon genieten van ander-mans talent. Traditiegetrouw wordt de avond afgesloten met twee verrassingsmuzikanten. Eerder deden Tom Helsen, Milow en Selah Sue dat al.

Gratis

Hitler is dead, I repeat, Adolf Hitler is dead – OPEK
Donderdag 4 en vrijdag 5 november, 20u

Het nieuwstedelijk, Leuven's eigen stadstheater, brengt een verhaal over de naloop van WOII. Hitler, Geubels en Himler zijn dood, maar de grote opkuis moet nog beginnen. Wie is schuldig in een tijd van moreel verval en blindelings bevelen volgen? In het puin proberen vier geallieerden een moraal te ontwikkelen voor de toekomst en voorbij de erfenis van verlies te kijken.

Met cultuurkaart: 14,40 Euro

Jazz op Zondag: Woolvs – STUKcafé
Zondag 7 november, 21u

Voor wie op zondagavond na aankomst op kot nog even wil genieten van het weekend, heeft STUK Woolvs in de aanbieding. Deze Brusselse avant-garde rockband brengt minimalistische verhalen in hun karakteristieke DIY-songs, ideaal voor tijdens een wijnbabbel.

Gratis

Richard Long – Museum M
Vrijdag 22 oktober 2021 tot dinsdag 22 maart 2022

In het kader van KNAL! festival, toont Museum M niet alleen *Verbeelding van het universum*, maar ook de solotentoonstelling van Richard Long. Geïnspireerd door verwilderde landschappen neemt deze Britse beeldhouwer je mee langs bergen, woestijnen en graslanden gegoten in klassieke geometrische vormen. De kracht van de tentoonstelling zit in de ruige eenvoud van haar materialen die alles en niets lijken te willen zeggen.

Gratis met cultuurkaarts

interview > Theaterstudenten nemen het heft in handen

'Het is sowieso al een eng bos, maar toen stond het in brand'

Een snoei in projectsubsidies, uitgestelde voorstellingen en gemiste stages. Theaterstudenten blijken desondanks volhardend. 'Ze blijven niet bij de pakken neerzitten, ze zoeken naar oplossingen.'

door [France Schiils](#), [Laura Laman](#) en [Lisa De Witte](#)

Maart 2020: corona doet de wereld stilvallen. In de kunstensector gaan niet enkel culturele centra voor onbepaalde tijd op slot, ook leslokalen, danszalen en repetitieruimtes moeten onverbiddelijk dicht. De impact op de kunstopleidingen was groot. Voor de studenten was het roeien met de riemen die ze hebben. Hoe kijken zij terug op het voorbije anderhalve jaar, en hoe zien ze de toekomst? »

Dat corona ravage heeft aangericht in de kunstensector staat buiten kijf. De lockdowns en isolatie dwongen artiesten om van de platgetreden paden te wijken. Anke Verschuieren, student Woordkunst aan het Koninklijk conservatorium Antwerpen, getuigt: 'Ik heb mijn artistieke bachelorproef niet live kunnen maken. Dat was jammer, maar dat bood ook een kans, want ik heb in plaats van een voorstelling een website gemaakt. Ook een kindervoorstelling die niet kon doorgaan, hebben we volledig gedigitaliseerd.'

Hoewel ze het livegebeuren nog steeds en zonder enige twijfel verkiest boven performances via Zoom, ziet Anke ook de positieve kant van wat er het afgelopen anderhalve jaar gebeurd is. 'Er was enerzijds opnieuw appreciatie voor live theater en woordkunst. Anderzijds was er ook de *fear of missing out* die wegviel. Ik zou elk jaar een week lockdown willen. Zonder Zoom, zodat je enkel kan lezen of films kan kijken. Dat helpt kunstenaars echt om weer tot zichzelf te komen.'

Ook voor Emma Malfliet, student musicaltheater aan het conservatorium in Brussel, had corona vergaande gevolgen. 'Onze opleiding is heel fysiek. Online dans-, zang- en spellessen volgen was moeilijk. Ik weet nog dat ik danslessen volgde, met de computer in de zetel en alle stoelen aan de kant, om toch maar een pirouette te kunnen draaien. We konden niet meer van een volwaardige opleiding spreken.'

'Toen de regels wat losser werden, mochten we terug naar school, maar onze klasgroep werd opgesplitst in kleinere groepen. We hebben dus niet de kans gehad om elkaar als klas te leren kennen en zijn het niet gewoon om met elkaar te spelen. Die vertrouwensband moeten we nu nog opbouwen. Het is fijn dat we dat nu opnieuw op campus les mogen volgen en daaraan kunnen werken.'

Jonathan Michiels rondde zijn opleiding Drama aan LUCA School of Arts af in volle coronatijd. 'Er zijn voorstellingen geannuleerd, maar we zijn blijven repeteren. Onder strenge protocollen, met ladingen zelftests en temperatuurmetingen. Het is de aard van de sector: acteurs vinden wat ze doen noodzakelijk. Ze blijven niet bij de pakken neerzitten, ze zoeken naar oplossingen.'

Hij liet zich dus niet zomaar neerslaan door de crisis. 'Met de nodige maatregelen en wat uitstel zijn onze bachelor- en mastervoorstellingen toch nog opgevoerd. Op dat vlak heb ik geluk gehad.' De opluchting is dan ook groot, nu de zalen de deuren weer openen.

'We waren steeds maar aan het repeteren. Op den duur vergeet je waarvoor je het doet. Maar van zodra je weer op de planken staat, al is het maar voor tien man, in openlucht, met een mondmasker, voel je meteen weer waar het om draait. Theater bestaat pas op het moment dat je het kan delen met een publiek.'

Dagmar Dierick staat met een been in haar master Drama aan LUCA School of Arts en met het andere been in haar eerste professionele productie bij Compagnie Marius. In het echt mogen spelen was een enorme verademing na de lange, frustrerende periode van lockdowns. 'Het vervelende was dat je wel alternatieven kan blijven bedenken, maar na een tijd is dat gewoon op. Niet alleen in ons vak, maar ook als mens.'

De vele livestreams konden de leegte niet vullen: 'Dat is gewoon niet hetzelfde. Het medium theater komt gewoon niet tot zijn recht. Een scherm maakt het totaal anders.'

Toch heeft Dagmar hoop. 'Voor de lockdown was het al een moeilijk moment voor startende acteurs door de 60% vermindering in projectsubsidies. Ik had wel het gevoel dat in zulke momenten van crisis ook solidariteit aanwezig is. Toen de wereld op slot ging, waren mensen die al langer in het vak zitten bereid om ons te steunen.'

Elsa van Dijk, pas *Stille Nacht* op de al vorig jaar in pre-

De impact van de ben ik teruggegaan naar een tekst. Je gaat zo goed

Maar dat gaat niet zonder zorgen in de culturele sector. 'Het is sowieso al een eng bos waar we in terecht komen, maar nu stond het bos in brand.' De brand lijkt voorlopig nog niet geblust: 'Al die voorstellingen die gemaakt zijn, hebben ergens in een koelkast gelegen en mogen nu hopelijk het daglicht zien. Dat die allemaal in de rij staan te wachten, is echt een probleem voor jonge makers.' Grotere cultuurhuizen glippen sneller door de bottleneck dan nieuwe spelers op het veld.

Tristan Feyten, afgestudeerd in Drama aan LUCA, transformeerde tijdens zijn masterjaar het corona-isolement in iets verbindends. 'Samen met masterstudenten van de vier toneelscholen, hebben we voor het eerst ooit een toneelscholenfestival georganiseerd. Zo is er een connectie gekomen tussen de scholen die er voordien nog nooit was geweest.'

De mastervoorstelling moet normaal gezien een opstapje bieden naar het werkveld. 'Het festival was zo een manier om wat vertrok-

ken te geraken.' Ook los van corona blijkt het een meerwaarde te zijn: 'We hopen dat het toneelscholenfestival een jaarlijks gebeuren kan worden.'

Er wordt van alles uit de grond gestampt, maar het publiek hinkt nog achterop. 'De sector die serieus gebloed heeft, kan uiteindelijk uit zijn vel kruipen, maar nu is een deel van het publiek verdwenen. Daarom een warme oproep: kom terug naar het theater. Het is nu belangrijker dan ooit om de zalen terug gevuld te krijgen.'

'Ik voel me niet erg thuis in de literaire wereld van vandaag'

Annelies Verbeke volgt Saskia De Coster op als writer-in-residence van de KU Leuven. Verbeke zal samen met studenten werken rond kortverhalen, theater en artificiële intelligentie.

door [Simen Verberckmoes](#) en [Viktor Flamand](#)

© Viktor Flamand

Als writer-in-residence doceert schrijfster Annelies Verbeke dit academiejaar het keuzevak creatief schrijven. Daarnaast organiseert ze literaire events en zet ze een interdisciplinair onderzoek op.

Saskia De Coster, uw voorgangster, doet onderzoek naar het verband tussen hardlopen en creativiteit. Waar zal u zich op focussen?

Annelies Verbeke: 'Bij mij zal het vooral gaan over de link tussen artificiële intelligentie en literatuur. Ik ga ook zelf mijn kortverhalen voeden aan een machine. De bedoeling is om een beter Annelies Verbeke-verhaal te maken waarvan ik dan kan zeggen *as if*. (lacht)'

'Ik wil zoeken naar wat de mens de mens maakt. Kunst en literatuur hebben een magisch aspect. Er zit altijd iets in waarvan ik denk: "Dat kan een machine nooit doen."'

Wat wilt u concreet bereiken met de studenten?

'De studenten zullen een kortverhaal schrijven waarin artificiële intelligentie een rol speelt. Ik wil ook werken rond literair vertalen omdat dat echt een pijnpunt aan het worden is. We hebben nog nooit zo'n goed vertaalbeleid gehad, maar er is een enorme vergrijzing gaande.'

U schreef ooit een toneelstuk met de titel Daar gaan we weer (White Male Privilege). Is literatuur een white male privilege?

'Kijk naar de grote literaire prijzen: één vrou-

welijke winnaar na al die jaren. Kwaliteit is een gemakkelijk gebruikt criterium, maar het is zo vernederend om te beweren dat vrouwen zoveel minder goed schrijven of dat zoveel minder vrouwen goed schrijven. Dat gaat over perceptie en dat leeft in de hoofden van zowel mannen als vrouwen.'

'Alles moet vandaag nut hebben, alsof kunst op zich geen nut heeft voor de mens'

'Ik kan niet zeggen dat ik als een poppemie word gezien die ook eens iets zal proberen. Ik heb een zekere status. Maar het is wel zo dat er op elk moment weer zo'n figuur kan langskomen die zegt "Allee, ze gaat hier ook eens iets vertellen." Dat gebeurt veel minder vaak bij iemand als Jeroen Brouwers.'

U wil vooral vrouwelijke auteurs onder de aandacht brengen?

'Ik ga een eerlijke verdeling behouden en het niet alleen maar over vrouwen in de literatuur hebben. Dat geldt volgens mij voor elke emancipatiebeweging: *practice what you preach*. Wil je gelijkwaardigheid, dan schuif je de dingen naar voren die je oprecht goed vindt. Dus zorg ervoor dat het geen anti-mannelijk of anti-westers ver-

haal wordt; toon de volheid en rijkheid van wat er is.'

Uw laatste bundel heet Treinen en kamers. De verhalen zijn geënt op klassiekers uit de wereldliteratuur. Waarom een bundel over literaire traditie?

'Ik voel me niet erg thuis in de literaire wereld van vandaag. Enerzijds omdat het een kleine wereld is – wat zorgt voor veel frictie – en anderzijds omdat het marktdenken de wereld van de literatuur insluipt. Dat is heel nadelig voor verhalenbundels.'

'Ik wilde mij verbinden met een grotere literatuur van duizenden jaren oud in een tijd waarin er vaak naar kunst wordt gekeken als iets niet-utilitairs, iets niet-meetbaars. Vandaag moet alles direct een nut hebben, alsof kunst en literatuur op zich geen nut zouden hebben voor mensen.'

Het boek haalde de longlist van de Boekenbon Literatuurprijs niet. U reageerde ontstemd op Facebook.

'Ik vind dat wij iets mogen terugzeggen, ook al wordt mij dat niet altijd in dank afgenomen. Er is ook zo'n ongeschreven regel dat je nooit mag reageren op recensies. Ik doe dat wel, waardoor sommige recensenten mij haten. (lacht) Soms schrijven ze dingen die totaal niet kloppen op basis van een heel oppervlakkige lezing. Daar mag je wel iets op zeggen, vind ik, als je twee jaar heel hard gewerkt hebt aan je boek.'

Poëzie is niet enkel voor romantici

De dichtkunst huist niet alleen in de klassieke bundels. Instagram-poëzie palmt onze digitale wereld in terwijl geëngageerde poëzie in al haar vormen strijdt om verandering.

door [Marie Coppens](#)

Ik geef toe: ik ben een romantisch type. Ik kan verwonderd zijn door woorden die mijn gevoel beschrijven zonder dat ik wist dat er woorden voor bestonden. En eigenlijk moet je daar geen romantisch type voor zijn. Je hoeft maar verlaten te worden of verliefd te zijn en alle liedjes op Spotify gaan opeens over jou – ja, *lyrics* zijn ook poëzie. Het is de kracht van herkenbaarheid die poëzie zo aantrekkelijk maakt, en die ervoor zorgt dat poëzie steeds rondom ons aanwezig is.

De poët graaft in woorden stukjes werkelijkheid op

Desondanks wordt poëzie te vaak geassocieerd met een medium: de poëziebundel. Het klopt dat poëzie gebundeld wordt in dunne en vaak duurdere boekjes, ergens verstoppt op een klein plankje achteraan in de hoek van een boekhandel. Het klopt niet dat die bundel de enige thuishaven is van de poëzie. In muurschilderingen, op koffiekopjes of op Instagram wringt de dichtkunst zich los van de papieren drager.

Natuurlijk is niet alle poëzie even literair. Mijn ogen rollen geregeld uit mijn oogkassen door de clichés die via Instagram worden verspreid. De poëtische plaatjes gaan vaak over de acceptatie van tekortkomingen

of de omarming van jezelf. Het zijn allemaal mooie boodschappen, die – nadat mijn ogen hun weg terug hebben gevonden naar mijn oogkassen – me ook wel goed kunnen doen voelen.

Naast de clichématige Instagrampoëzie is er een ander en interessanter type dat de laatste jaren bloeit: geëngageerde poëzie. Zo strijden de klimaatdichters met de pen in de hand voor de aarde en bekritiseert Dominique De Groen de fast fashion-industrie in *Shop Girl*. Denk ook aan *The hill we climb*, een staaltje geëngageerde poëzie dat door Amanda Gorman werd gebracht tijdens de eedaflegging van de Amerikaanse president Joe Biden.

In tegenstelling tot flitsende nieuwsberichten, verplicht geëngageerde poëzie de lezer te vertragen omdat de taal vaak niet behapbaar is. En dat stilstaan is juist vooruitgaan: door tijd te nemen om woorden en zinsconstructies te begrijpen en te interpreteren, komt de boodschap dieper binnen. De soms problematische werkelijkheid die met behulp van poëzie wordt beschreven, krijgt zo meer kracht. Omdat de poët in woorden stukjes werkelijkheid opgraaft.

Je ziet maar, poëzie is hyperactueel en tegelijkertijd tijdloos, en niet enkel voor romantici. ☺

De Splinter bevat een mening van de auteur. Ze bevat niet noodzakelijk de mening van de redactie.

'Ik ben van nature een vreselijke optimist, maar nu maak ik mij echt ongerust'

Vera Dua is voorzitter van Bond Beter Leefmilieu en ex-politica bij Agalev en Groen. Ze heeft het over de klimaatconferentie in Glasgow, de PFOS-affaire en de nakende kernuitstap.

door [Simon Tibo](#), [Daan Delespaul](#) en [Wolf France](#)

In aanloop naar de COP26 (2021 UN Climate Change Conference of the Parties, red.), die op 31 oktober in Glasgow van start gaat, interviewden we Vera Dua, de voorzitzer van Bond Beter Leefmilieu. Twintig jaar geleden was ze minister en voorzitter van de Vlaamse groenen, maar de politiek heeft ze al even definitief achter zich gelaten. Desondanks staat ze nog met beide benen in de milieubeweging.

Over enkele weken staat de klimaatop in Glasgow gepland. Wat kunnen we nog verwachten van die internationale conferenties?

Vera Dua: 'Je kan er veel over zeggen. Internationale besluitvormingen krijgen veel kritiek, maar het is wel het enige wat we hebben. Als je een wereldwijd probleem hebt, moet je dat mondiaal gaan oplossen en alle landen op één lijn krijgen. "Historisch" waren Kyoto en Parijs, en iedereen is het erover eens dat Glasgow de belangrijkste top na Parijs zal zijn. De symboliek van Parijs moet nu omgezet worden in beleid. En daar zal toch een beetje meer gas moeten gegeven worden.'

Kan u begrijpen dat sommige landen zoals China geen zin hebben om te snijden, omdat ze het gevoel hebben: het is nu wel onze beurt?

'Ja, maar wat die landen nodig hebben is een kikvorsprong. Ze moeten de sprong vooruit maken, zonder die nefaste fossiele tussenstap. China zit momenteel nog met een enorme hoop steenkoolcentrales. Maar voor zover je iets kan weten van hun strategie, heb ik het gevoel dat ze stilaan wel meestappen in het oplossen van het klimaatprobleem.'

En als we dan focussen op de armste landen, die echt geld nodig hebben om alleen al te overleven. Moeten wij als Westenen daar niet meer een rol in spelen, om die landen te helpen bij klimaatacties?

'Dat gebeurt al voor een stuk. Om de klimaatdoelstellingen te halen, kan je als land, en dat doet Vlaanderen ook, soms onterecht, de groene technologie die je doorgeeft aan andere landen in rekening brengen. Het helpen van armere landen om die transitie te maken, wordt dus gestimuleerd. Op die manier kunnen die landen zich ontwikkelen, zonder de fossiele tussenstap. Ik denk dat dat soort ontwikkeling voor die landen ook het beste is.'

Bond Beter Leefmilieu maakt deel uit van de Belgische delegatie die naar de COP26 gaat in Glasgow. Op welke manier gaan jullie proberen jullie stempel te drukken op de COP?

'Ten eerste: het is niet België die aan de onderhandelingstafel zit, maar Europa. Er wordt dus met een getrap systeem gewerkt. Het belangrijkste voor ons is om samen te werken met de rest van de ngo-wereld uit Europa. Momenteel wer-

ken die al goed samen. Zo kan je als groep druk uitoefenen op Europa om bij hun standpunten te blijven en andere landen aan te zetten tot actie.'

'Europa zal op de COP aan de kar moeten trekken'

'Europa zal op de COP aan de kar moeten trekken. Ik vermoed dat er dus vooral teruggekoppeld zal moeten worden over wie er nog dwars ligt en wat er daar kan aan gedaan worden. We zullen ervoor moeten zorgen dat die landen via hun ngo-wereld een ander standpunt innemen.'

'We zitten momenteel in de laatste fase van het beslissingsproces. Ik denk dus dat daar de impact van de globale burgerbeweging nog groot kan zijn, maar niet van organisaties individueel.'

Dus jullie rol zal beperkt blijven tot dat terugkoppelen?

'Ja, maar als we gewaar worden dat Europa een slap standpunt inneemt, zullen we aan de mouw van de Europese leiders trekken. Wat we op zo'n internationale conferenties ook altijd doen, is contacten leggen met ngo's uit andere landen. Zo proberen we de positie van die organisaties te verstevigen en een wisselwerking met ons te creëren.'

'Ik ben nu misschien een te rooskleurig beeld van die internationale bijeenkomsten aan het schetsen. Op de COP in Polen is bijvoorbeeld de volledige ngo-beweging opgestapt. Toen hebben we gezegd: "Wij doen niet meer mee, dit is schaamtelijk." Dat was zo'n duidelijk signaal omdat de top zo mislukt is. We hebben dus zeker een belangrijke stem.'

Wanneer zouden jullie dan gelukkig terugkeren van de COP?

'Ik denk dat het goed zal zijn als we merken dat de klimaatplannen die op tafel liggen, ambitieuzer zijn dan wat er tot nu toe voorgesteld werd. Een van de grote slogans van deze COP is "Keep 1,5 degrees alive". Daaraan moeten we echt blijven vasthouden. Nu moeten alle plannen en intenties bij elkaar gelegd worden om te kijken of we dat zullen halen.'

'Wij voelen als milieubeweging het verschil tussen de Federale en Vlaamse regering'

'Als het blijft zoals het was, zullen we op een globale temperatuurstijging van drie graden uitkomen. Als nu zou blijken dat er echt serieuze

plannen komen van zowel grote spelers als van kleine spelers, dan denk ik dat we mogen zeggen dat we een stap vooruit gezet hebben.'

'Daarnaast is het financiële aspect zeer belangrijk. De VN heeft gesteld dat er honderd miljard dollar per jaar nodig is om de derde wereld te helpen de transitie te maken. Dat is voordien nooit gelukt. Wat ook belangrijk zal zijn, is wat we doen met de landen die reeds getroffen zijn door de klimaatcrisis. Daarover gaat er ook iets uit de bus moeten komen.'

Deze federale regering noemt zich de 'groenste' ooit. Klopt dat?

'Met het regeerakkoord en de begrotingsdiscussies nu volgt ze toch wel het groene spoor van Europa. Niet fors genoeg – er mag gerust nog een stukje bij – maar wij voelen als milieubeweging wel het verschil met Vlaanderen.'

Die Vlaamse regering zegt: '2030, dat kunnen wij niet halen.' Is dat zo?

'Nee. Het motto van de Vlaamse Regering is "Haalbaar en betaalbaar", en dat is verkeerd. Als je ziet wat er gebeurd is met de overstromingen en de droogte, weet je dat op de rem gaan staan op termijn duurder is dan investeren. Vlaanderen heeft er echt voor gekozen *low profile* te blijven. Dat vind ik zo spijtig.'

'Het spoor van Europa', zou het klimaatbeleid van een rijke lidstaat als België niet ambitieuzer mogen zijn?

(fel) 'Ja, dat zou veel meer moeten zijn! Het is net de kracht van zo'n Unie om boven het dagelijks leven uit te stijgen. Europa was de voorloper bij Kyoto, en nu zijn ze de voorloper in de opvolging van Parijs.'

'Het protest van de klimaatjongeren heeft geleid tot het huidige beleid'

'De *European Green Deal* is ook echt baanbrekend. Iedereen die bezig is met Europese besluitvorming is er trouwens van overtuigd dat het protest van de klimaatjongeren geleid heeft tot het huidige beleid. Dus nogmaals: de straat is echt wel belangrijk.'

U bent nu bijna vijftig jaar bezig met het thema klimaat. Bent u nog optimistisch?

'Ik ben er mee begonnen als student en ik ben nu 69, dus dat zou moeten kloppen. Ik ben van nature altijd een vreselijke optimist geweest, maar nu maak ik mij voor het eerst echt ongerust.'
'We hebben in het verleden al heel veel gevocht'

ten voor een beter milieu. De milieuproblemen in de jaren 60 en 70 waren natuurlijk anders dan nu. We hebben altijd geloofd dat we al die problemen konden oplossen en dat is ons ook grotendeels gelukt. Maar de klimaatcrisis, daar gaat toch echt veel voor moeten gebeuren op een relatief korte tijd.'

'Anderzijds kan het soms snel gaan. Ik heb vroeger nog tussenkomsten gedaan in de gemeenteraad over windenergie. Toen werd dat gewoon weggelachen, men vond dat onnozel. Maar nu voel je dat die energietransitie volop bezig is. Rond mobiliteit is dat bij ons nog niet het geval. In de steden staan ze misschien al verder, maar nog niet ver genoeg. In de landbouw is die transitie zeker nog niet bezig. Ik geloof dus zeker dat die transitie kan slagen, maar we gaan de juiste mensen nodig hebben die aan de juiste knoppen draaien om het te doen lukken.'

Bond Beter Leefmilieu is uiteraard ook actief op een veel kleinere schaal. Hoe hebben jullie de problematiek rond PFAS/PFOS ervaren?

'Ik ga daar heel eerlijk in zijn: wij waren zelf geschokt. PFOS zat niet op onze radar. Ook bij ande-

re organisaties zoals Greenpeace was dat niet het geval. Wij hebben in de eerste dertig jaar van ons bestaan gewerkt aan goede milieuwetgeving en goede normen. Na die dertig jaar hadden we het gevoel dat dat in orde was. Die zaken zijn dus te vroeg van onze radar verdwenen. Wij hebben belist om dat terug ten volle op te pakken.'

'Het debat rond de kerncentrales is echt een debat van de twintigste eeuw en niet meer van deze tijd'

'Het kader van de milieuwetgeving is op zich goed, maar de volksgezondheid stond bij het implementeren van dat kader niet voorop. Het voorzorgsprincipe is rond PFOS/PFAS absoluut niet gegarandeerd geweest.'

'Ten tweede blijkt nu dat die normen bijna gemaakt werden door de bedrijven die zich er aan moesten houden. Men keek hoeveel er na zuivering overbleef en dat werd dan de norm. Zo werkt

het niet natuurlijk.'

'Ten derde, wat we al lang aanklagen, is de systematische afbouw van het ambtenarenkorps die dat moet controleren en handhaven. Uit de onderzoekscommissie blijkt nu dat net dat nefast is. Die bedrijven hebben ongelofelijk veel mensen en knowhow. Als er dan onvoldoende ambtenaren zijn om dat op te volgen, loopt het verkeerd af.'

Heeft de politiek dan de afgelopen vijf jaar daarin gedwaald volgens u?

'Ik denk dat er veel naar boven is gekomen in de laatste jaren. Die zaken gaan ook aan bod komen in de onderzoekscommissie. Ik denk dat het belangrijk is om te bepalen vanaf wanneer men het had moeten weten en dus tegenhouden.'

'Ik concludeer uit PFOS dat volksgezondheid altijd voorop moet staan en het voorzorgsprincipe moet blijven gelden. Daarnaast zijn er strengere normen op zowel lozing als uitstoot nodig. Ten slotte moeten we zorgen dat de administratie krachtig genoeg is om een tegenspeler te kunnen zijn van de bedrijven.'

De groene beweging is een beetje verdeeld over de kernuitstap, hoe kijkt u daar zelf naar? Is het een goed idee om nu gascentrales te bouwen?

'Heel het debat rond de kerncentrales is echt een debat van de twintigste eeuw en niet meer van deze tijd. We zitten met oude centrales die hoe langer hoe meer een risico inhouden. Engie zegt zelf dat de centrales haar niet meer interesseren en ze die niet langer willen openhouden. Als we dat zouden doen, zou het bovendien enorm veel geld kosten om te zorgen dat ze veilig zijn en aan de normen voldoen.'

'Belangrijk is dat die gascentrales zullen kunnen overschakelen op groene waterstof'

'Maar de vraag is natuurlijk wat we vinden van de eventuele gascentrales. Ik vergelijk het altijd met de noodgeneratoren van ziekenhuizen, dat moet de rol zijn van een gascentrale. We gaan er ook sowieso een à twee nodig hebben, ook al zou ik liever hebben dat het zonder kan. Voor mijn part halen we extra energie uit het buitenland, ik ben voorstander van een Europees energiesysteem.'

'Het wordt echter steeds duidelijker dat er niet veel aanvragen voor gascentrales zullen goedgekeurd worden. Tinne Van der Straeten zegt zelf dat een à twee centrales zullen volstaan. Belangrijk ook is dat die kunnen overschakelen op groene waterstof. Dat betekent dat die gascentrales zich ook inschakelen in het pad weg van fossiele energie.'

Wat is voor u dan de maximale termijn waarop zo'n gascentrales mogen werken?

'Als ze overschakelen op groene waterstof mogen ze van nu tot in het oneindige werken. Maar

NAVRAAG

© Miette X Heike Ostijn

puur op gas, zeker niet voorbij 2050. Ze krijgen een datum opgelegd tegen wanneer ze volledig klimaatneutraal zullen moeten zijn en dat zal niet zo ver weg in de toekomst zijn.'

'Ik denk dat Zuhail Demir een beetje met vuur speelt'

'Over kernenergie wordt vaak vergeten dat het toch echt wel echt risico's inhoudt. Je zit met gevaarlijk afval dat je nooit meer kwijt geraakt. Dat is nog een ander verhaal dan *forever chemicals* zoals PFOS, dat is forever radioactiviteit. Daarnaast heb je nog het veiligheidsvraagstuk en de afhankelijkheid van uranium. Die afhankelijkheid komt nu ook naar voor op het vlak van fossiele energie. Je moet zorgen dat je niet afhankelijk bent van landen zoals Rusland en van eindige energiebronnen.'

Is die afhankelijkheid bij aardgas niet ook een risico?

'Ja, dat is zeker een risico. Ik ben ook geen fan van gas; hoe sneller we ervan af zijn, hoe beter. Ik denk dat dat met de nieuwe grotere windmolens op zee en het internationaal netwerk ook niet echt nodig is. Maar het regeerakkoord is zo danig geschreven dat er altijd garantie op bevoorradingszekerheid moet zijn, voordat de kerncentrales gesloten worden.'

'Dus als we als tussenstadium een noodgenerator nodig hebben, kan ik daar mee leven. Als dat

de prijs is die we moeten betalen om eindelijk verlost te zijn van die verouderde kerncentrales valt dat volgens mij wel mee.'

U kent het wettelijk kader: kan u begrijpen dat die gascentrales vanuit Vlaanderen worden tegengehouden?

'De partij van de minister van Energie heeft altijd gezegd dat die gascentrales er moeten komen. Ik denk dat Zuhail Demir een beetje met vuur speelt op vlak van juridische waterdichtheid. Als minister moet je opletten dat je geen argumenten gebruikt die je voor andere procedures niet aanvaardbaar vindt. Dan geldt iets voor de ene wel en voor de andere niet. Je moet de rechtszekerheid van je argumenten altijd kunnen garanderen. Maar die gascentrales, dat is vooral een politiek spel.'

'Never waste a good crisis' wordt vaak gezegd. Biedt COVID-19 opportuniteiten op klimaat- en milieuvlak?

'Er zijn nog nooit zoveel alternatieve toekomstplannen verschenen als in het begin van de covidcrisis. Ik stel vast dat daar niet veel meer van over blijft. Daarnaast zijn er wel dingen onder de waterlijn veranderd. Ik denk dat veel mensen hebben ingezien dat op een andere manier leven ook plezant kan zijn. Ik denk ook dat er een halt zal komen aan dat overloze heen-en-weergereis met het vliegtuig, al ben ik daar misschien weer te optimistisch in.'

'Wat we als milieubeweging uit de covidcrisis meegenomen hebben is het belang van het sociale aspect. Voor iemand met een groot huis die een

goed inkomen heeft was de lockdown geen ramp. Maar voor de mensen die met kinderen op een klein appartementje wonen, was dat de hel. Dat is de laatste twee jaren veel belangrijker geworden.'

'Het is een ongelooflijke opportuniteit dat alle begrotingsdiscipline nu weg is'

'Het klimaatprobleem zal pas echt opgelost geraken als het op een rechtvaardige manier gebeurt. Vroeger waren we daar misschien wat te weinig mee bezig. Nu wordt het expliciet in alle beleidsdomeinen meegenomen.'

'Voor de strijd tegen klimaatverandering is het een ongelooflijke opportuniteit dat alle begrotingsdiscipline nu weg is. Tijdens de covidcrisis stonden plots alle sluisen open, om erger te vermijden. In de strijd tegen klimaatverandering kan datzelfde principe toegepast worden. Een laatste voordeel van de covidcrisis is dat Europa zegt dat alle relanceplannen ook groen moeten zijn. Van alles wat post-COVID geïnvesteerd wordt, moet minstens een derde naar zaken voor het klimaat gaan. Wat een opportuniteit.'⁹

Een uitgebreidere versie is te vinden op veto.be

© Miette X Heike Ostijn

Ontdek je scriptie, begin alsjeblieft op tijd.

  KU Leugen zit vanaf nu ook op Twitter en Instagram! Vind jij jezelf ook zo onmenselijk grappig? Stuur je mopjes naar onze Facebookpagina of naar kuleugen@veto.be en wie weet blink jij binnenkort op onze pagina's.

Rechtenstudent overleeft nipt ingrijpende nekoperatie

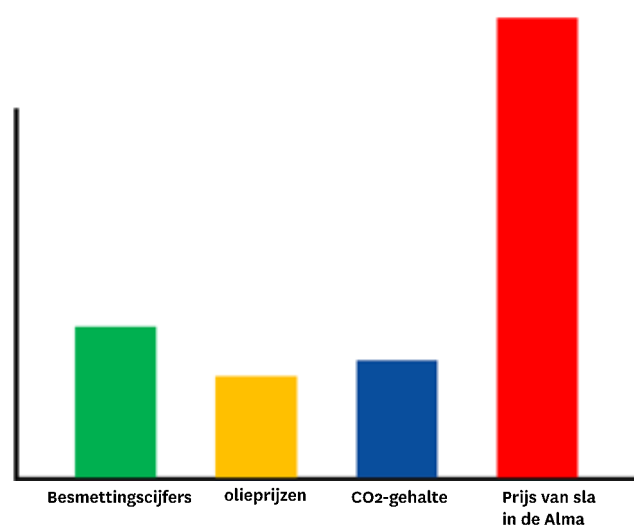
Hij bleef maar zwellen, ik geraakte plots niet meer in mijn maatpak

Emotionele problemen bij lopers van Ekonomika

Iedereen vraagt 'Waar is Ekonomika', nooit 'Hoe is het met Ekonomika?'

Nieuwe grafiek toont snelheid van prijsstijgingen van de afgelopen jaren

Leuven organiseert opnieuw WK na intrede studenten: WK vuilniszakvoetbal

Alma past marketingstrategie aan aan de nieuwe maaltijdprijzen

K3 houdt benefietconcert voor slachtoffers van de taliban

Wetenschappers bezetten Fakbar Letteren: 'het is hier zo stil – we kunnen de oerknal horen!'

Anuna De Wever ziet toekomst sober in: 'Waarom nog studeren als pintje in HDR al €1,20 kost?'

Rector en koning maken werk van klimaatdoelstellingen: 'ontdek de wereld, begin op de fiets!'

Woke-waanzin treft 24 urenloop

Van aha naar Eureka

Tijdens **Dag van de Wetenschap** staat de vraag 'Kan jij nog zonder wetenschap?' centraal. Want wat zijn we zonder gsm, gps, microgolf, koelkast of pilletje tegen de hoofdpijn? Laat je op 28 november verwonderen door de inzichten van onze vooraanstaande onderzoekers.

**LEZINGEN | EXPERIMENTEN
WORKSHOPS | WANDELINGEN
WETENSCHAPSCAFÉ'S**

Ontdek het volledige programma van KU Leuven in Leuven en op de campussen tijdens Dag van de Wetenschap op www.dagvandewetenschap.be/kuleuven

Ontdek jezelf. Begin bij de wereld.